

Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Polička

Rozbor udržitelného rozvoje území (RURÚ) **aktualizace 2010**

GEOS LASER STAR, spol. s.r.o. Jižní 810, Hradec Králové
vedoucí zpracovatel úkolu:

Ing. Jiří Fiedler

fiedler@gls.hsc.cz

Kooperanti:

Landplan Praha, Lucemburská 16, Praha 3

Mgr. Michael Pondělíček

mpondelicek@gmail.com

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.

vladimira.silhankova@gmail.com

Hradec Králové / Praha listopad 2010

Kolektiv zpracovatelů

Ing. Jiří Fiedler	nositel zakázky
Mgr. Michael Pondělíček	kooperant
doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.	kooperant
Prof. Ing. arch. Jan Koutný, CSc.	(urbanismus, územní pilíř UR)
Mgr. Michael Pondělíček	(environmentální pilíř UR)
RNDr. Zita Kučerová	(sociální pilíř UR)
Ing. Miroslav Pavlas	(ekonomický pilíř UR)
Ing. Martin Maštálka	(územní aspekty UR)
Ing. Petra Štěpánková	(analýza dat)
Ing. Monika Horáková	(analýza dat)
Eva Smolíková	(písařské a administrativní práce)
Lucie Pokoráková	(písařské a administrativní práce)

Obsah

1. Úvod.....	4
2. SWOT analýza v tematickém členění dle vyhlášky.....	6
2.1 SWOT analýza za celé území ORP.....	6
1. Horninové prostředí.....	7
2. Vodní režim.....	8
3. Hygiena životního prostředí.....	9
4. Ochrana přírody.....	10
5. Zemědělský půdní fond (ZPF).....	11
6. Půdní fond plnicí funkci lesa (PUPFL).....	12
7. Veřejná doprava.....	13
8. Technická infrastruktura.....	14
9. Sociodemografické podmínky.....	15
10. Bydlení.....	16
11. Rekreace.....	17
12. Hospodářské podmínky.....	18
3. Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek.....	19
3.1 Komplexní expertní SWOT analýza.....	19
3.2 Vyhodnocení vyváženosti vazeb pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území (vazby mezi pilíři UR).....	22
4. Určení problémů k řešení (problémová analýza regionu).....	26
4.1 Rozbor dostupnosti a percepce kvality života v sídlech (k.ú.).....	27
4.1.1 Dopravní infrastruktura.....	27
4.1.2 Dostupnost a kvalita technické infrastruktury.....	29
4.1.3 Zásobování vodou.....	30
4.1.4 Kanalizace.....	30
4.1.5 Zásobování energiemi.....	33
4.1.6 Telekomunikace.....	34
4.1.7 Odpadové hospodářství.....	35
4.1.8 Plynovod.....	38
4.1.9 Kvalita ovzduší.....	38
4.1.10 Dostupnost a kvalita v oblasti bydlení.....	39
4.1.11 Dostupnost a kvalita občanské vybavenosti.....	40
4.1.11 Školství a sociální péče.....	42
4.1.12 Cestovní ruch.....	43
4.1.14 Socioekonomické podmínky.....	45
4.1.15 Politické aspekty rozvoje obcí ORP.....	47
4.2 Hlavní témata regionu (problémy k řešení v ÚPD).....	51
4.3 Vyhodnocení hlavních témat regionu z hlediska udržitelnosti.....	51
4.4 Celkové vyhodnocení udržitelnosti.....	53
5. Limity využití území z hlediska udržitelného rozvoje území a doporučení k nakládání s územím a dalšími neobnovitelnými zdroji v území.....	55
5.1 Charakteristika území z pohledu UR.....	55
5.2 Vybrané limity území z pohledu RURÚ.....	56
5.2.1 Dopravní dostupnost.....	56
5.2.3 Ochrana přírody a krajiny.....	57
5.2.4 Technická infrastruktura.....	58
5.2.5 Sociálně ekonomické limity.....	60
5.2.6 Investiční záměry.....	61
5.2.7 Závěr.....	61
6. Indikátory udržitelného rozvoje a neudržitelnosti (mezních limitů) pro rozvoj území ORP Polička.....	63

1. Úvod

V následujícím textu jsou předkládány teze a výsledky aktualizace analýz rozboru udržitelnosti regionu (RURÚ) v členění tak, jak jsou uvedeny dle vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č.500/2006 Sb., včetně analýz území, datových sběrů, číselných i prostorových analýz a samozřejmě SWOT analýz. Pro závěrečné vyhodnocení je využita metodika MMR.

K pracím na rozboru udržitelného rozvoje území pro ORP Polička byla využita data dostupná z územně analytických podkladů.

Základní jednotkou pro analýzy byla oproti stavu z roku 2008 stanoveno území obce (v souladu s požadavky metodiky MMR). Pod pojmem obec je v RURÚ charakterizováno území administrativně správních celků dle zákona č. 128/2000 Sb. o obecním uspořádání (Zákon o obcích).

Sebraná základní data umožnila vyhodnotit obce v regionu ORP odděleně. Sebraná data byla doplněna daty o krajině, objektech a sítích při prozkoumání komplexního krajinného prostoru ORP Polička s přesahem do okolních ORP, aby byla zajištěna návaznost vstupních podkladů.

K vyhodnocení dat a jejich mapových výstupů a následných analýz bylo využito jednak zkušeností z širšího odborného týmu okolo zpracovatelů a také užší skupiny odborníků sestavené pro potřebu vyhodnocení jednotlivých pilířů udržitelnosti navazující na otestovanou metodu DHV Sam resp. Na metodiku doporučenou MMR.

Po aktualizaci úvodních dat, doplnění podkladů z mapového skladu a sestavení výkresu problémů, výkresu územních limitů a navazující výkresové syntetické sestavy pro potřeby posouzení bylo přikročeno k vyhodnocení podinvestovaných míst, přírodních oblastí, oblastí zhoršeného prostředí a střetů a situace byla konzultována a komentována expertním týmem.

Finální výsledky SWOT analýz byly sestaveny až na závěr prací a navazuje na ně také škála indikátorů, někdy i s navrženými mezními limity, které by měly být dále sledovány a testovány.

Na závěr je nutno podotknout, že posouzení území 20 obcí s 29 katastrálními územími v rámci ORP Polička, které se nacházejí v od severu se zdvihající členité pahorkatině až vrchovině se zaříznutými údolími řek podél hlavního evropského rozvodí rozhodně nebylo jednoduché a znamenalo zpracování desítek různých podkladů, koncepcí a jiných materiálů, které často od doby svého vzniku zastaraly a jejich výsledky jsou dnes relevantní jen zčásti. Součástí prací byla tedy i selekce informací a převzetí pouze relevantních vybraných zdrojů podle názoru expertů.

V rámci práce na RURÚ bylo využito i některých matematických postupů vyhodnocení a výstupy byly uvedeny v grafické podobě, kromě invence a znalosti terénu byly do prací zapojeny i

dostatečné prostředky soudobé výpočetní techniky, které se ukázaly jako efektivní zejména v oblasti zpracování a analýzy map.

Následující aktualizace rozboru udržitelného rozvoje území je tedy souhrnem dostupných údajů, mapových i jiných podkladů a odborných znalostí zpracovatelského týmu, který otázky konzultoval s řadou dalších odborníků, včetně vysokých škol.

Za kolektiv autorů

Mgr. Michael Pondělíček

Doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.

Praha 14.11.2010

2. SWOT analýza v tematickém členění dle vyhlášky

2.1 SWOT analýza za celé území ORP

Na základě požadavků vyhlášky č. 500/2006 byla aktualizována expertní SWOT analýza v následujícím tematickém členění:

1. horninové prostředí a geologie
2. vodní režim
3. hygiena životního prostředí
4. ochrana přírody a krajiny
5. zemědělský půdní fond
6. pozemky určené k plnění funkcí lesa
7. veřejná doprava
8. technická infrastruktura
9. sociodemografické podmínky
10. bydlení
11. rekreace
12. hospodářské podmínky

1. Horninové prostředí

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Množství nevyužitých ložisek surovin	1	Množství poddolovaných a nedotěžených území
2	Různorodost nerostných ložisek	2	Značná nehomogenita regionu z hlediska surovin
3	Možnosti těžby poptávaných surovin jako motor rozvoje	3	Nevymezenost ložisek a CHLÚ (ložiska jsou nevyhlášená)
4	Omezené využívání zdrojů nerostů – extenzivní těžba	4	Ukončené těžby – nevhodně ukončené těžby
5	Minimální roztěženost ploch	5	Množství poddolovaných území z hlediska další koncentrace těžby
Příležitosti		Hrozby	
1	Množství zajímavých ložisek různorodých nerostů	1	Není infrastruktura, ani lidské zdroje na větší těžbu
2	Nadregionální význam ložisek těžkých kovů	2	Těžba nerostů není plošně rozvinutá, není dostupná vize využití
3	Značná geologická prozkoumanost regionu	3	Zvýšené nároky na otvírku těžby a rozsáhlejší rekultivaci v regionu
4	Možnost oživení regionu v rámci rozvoje těžby a zpracování rud	4	Ohrožení vodních zdrojů těžbou
5	Možnost rozvoje pracovních příležitostí v souvislosti s těžbou	5	Problémy s odpadem z těžby a výroby a jeho uložením
	Dostatek diverzifikovaných zdrojů podzemních vod	6	Zásah do krajinného rázu
		7	Zvýšení nákladní dopravy a jiných způsobů přepravy materiálu

2. Vodní režim

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Dostatečně dostupné vodní zdroje v území	1	Poloha na rozvodí
2	Dostatek aktivních pramenů	2	Minimum vodovodů v obcích
3	Minimální počty míst odběru pitné vody	3	Nejsou postaveny kanalizace a ČOV
4	Minimum vypouštění odpadních vod	4	Chybí vodohospodářská infrastruktura
5	Pramenná oblast a rozvodí	5	Minimum vodních nádrží
6	Většina území je CHOPAV	6	Vysoký odtok z území
Příležitosti		Hrozby	
1	Likvidace zemědělských družstev	1	Nízké zimní srážky
2	Minimální průmyslová výroba	2	Zvyšující se odtok z území
3	Možnost odběru podzemních vod	3	těžba nerostných surovin
4	Stavba vodních nádrží	4	Rozvoj průmyslu
5	Zdržení vody v krajině	5	Havárie na vodách

3. Hygiena životního prostředí

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Nízká kontaminace prostředí průmyslovou výrobou a dopravou	1	Vysoký věk obyvatel a náchylnost k nemocem
2	Kvalitní přírodní prostředí	2	Nízká dostupnost lék.péče a špičkových pracovišť
3	Dostupnost vodních zdrojů a kvalita vod v nich	3	Nedostatečná infrastruktura v oblasti hygieny
4	Nízké znečištění prostředí z dopravy	4	Nedostatečné energetické sítě (el.proud, telefon, internet)
5	Omezené a rozptýlené menší výroby	5	Chybějící rozvody plynu a jiné energie
6	Omezená hlučnost vlivem dopravy na minimum	6	Disparity v hromadné dopravě do některých částí regionu, nedostatek hygienické péče v oblasti pracovní hygieny
Příležitosti		Hrozby	
1	Reorganizace lékařské péče a její pokles výkonnosti	1	Omezení lékařské péče a zejména dostupnosti
2	Změna populační křivky v ČR	2	Zestárnutí obyvatel
3	Omezení lokálního vytápění	3	Rozvoj těžby a průmyslu
4	Zavedení vodovodů a ČOV	4	Vytvoření nových dopravních uzlů
5	Tvorba obchvatů měst	5	Rozvoj logistiky dopravy v území

4. Ochrana přírody

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Zachovalý krajinný ráz	1	Nízká denzita ZCHÚ
2	Přítomnost CHKO a Přír. parků	2	Nízké povědomí o přírodních hodnotách území obecně
3	Vysoký koeficient ekologické stability a kvalita krajiny	3	Nízká propagace OPaK v pozitivním smyslu
4	Množství významných krajinných prvků jejich uplatnění v krajině	4	Nízká prozkoumanost území z hlediska OPaK, odlehlost
5	Koncentrace výroby a zemědělství a do města Poličky	5	Omezené možnosti investic do OP a managementu, nedostatek financí
6	Využití více nástrojů ochrany přírody v území	6	Nedostatek revitalizací v krajině, včetně lokálních investic do OP
7	Nízké využití v rámci turistiky	8	Nedostatek podpůrné infrastruktury OPaK
Příležitosti		Hrozby	
1	Vyhlášení nových ZCHÚ a Př.P.	1	Omezení malé turistiky v území
2	Vytvoření lepší sítě SES	2	Omezení výzkumu v OP aK v regionu
3	Větší spolupráce s SCHKO ŽV a ŽH	3	Omezení investic z OPŽP a SFŽP do ZCHÚ a Natura 2000
4	Rozvoj a propagace OPaK	4	Nekoordinace činnosti s SCHKO ŽV a s turistickými a tělovýchovnými organizacemi
5	Rozvoj partnerství pro přírodu	5	"Hard turistika" - účelové vesnice, exploatace na místě vybraném
6	Rozvoj soft a ekoturistiky a jejich infrastruktur	6	Těžba nerostů a nadměrný odběr vody z prostředí
7	Možnosti celoroční ekoturistiky		Tendence k zadržení vody v rozsáhlých nádržích

5. Zemědělský půdní fond (ZPF)

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Kompaktní území a bonitní zemědělské plochy v okolí Poličky a na severu	1	Více ploch nebonitních půd a ostatních půd
2	Plochy s investicemi do půdy v okolí sídel, omezené rekultivace	2	Více svažitých pozemků a skeletovitých půd
3	Rozrůstání pastvin a luk, plošně	3	Častá převaha lesních pozemků
4	Omezení intenzity hospodaření v krajině	4	Značná rozloha nitrátově zranitelných půd severně od Poličky
5	Vyrovnanost ploch určených pro zemědělství a les	5	Vysoká průměrná nadmořská výška v území
6	Málo úbytků zemědělské půdy v regionu	6	Neprovozuje se ekozemědělství
7	Nízká půdní eroze	7	Množství zemědělských brownfields, nárůst lad a travnatých ploch
Příležitosti		Hrozby	
1	Rozvoj ekozemědělství	1	Omezení investic do zemědělství
2	Rozvoj regionálně značené produkce zemědělství	2	Nedostatek srážek a vody v krajině
3	Podpora produkce místních potravin a údržby ploch v krajině	3	Nedostatek nádrží s vodou a zadržetí vody v krajině
4	Podpora tradičního pastevectví	4	Kontaminace zemědělských půd
5	Rozvoj činností navazujících na pastevectví	5	Omezení investic do infrastruktury pro zemědělskou výrobu
6	Revitalizace krajiny, likvidace zemědělských areálů a posílení VKP	6	Omezení investic do regionu
7	Pěstování energetických plodin a dřevin	7	Nedostatek lidí pracujících v zemědělství a navazujících činnostech

6. Půdní fond plnící funkci lesa (PUPFL)

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Vysoká rozloha lesních ploch bez větších holosečí	1	Často smrkové stejnověké monokultury
2	Vyšší nadmořská výška	2	Náchylnost k poškození větrem nebo sněhem, časté kalamity
3	Dobrá údržba lesa a cest	3	Náchylnost k poškození škůdci
4	Větší počet vyložené lesních území (katastrů)	4	Nedostatečná péče o bystřiny a vodu v lese, není zadržována voda v lese
5	Část porostů ve vlastnictví obcí	5	Rozšířené budování lesních zpevněných cest a jejich prostupnost
6	Relativně malé negativní změny porostů	6	Pokračující defoliace dálkovým přenosem škodlivin, ve vyšších polohách i vlivem změny klimatu
7	Přirozená obnova lesa	7	Přemnožení lesní zvěře
Příležitosti		Hrozby	
1	Výsadba více smíšených porostů	1	Rozsáhlé nahodilé těžby vlivem kalamit a škůdců
2	Investice do hrazení bystřin a zdržení vody v lese	2	Větrná, či sněhová kalamita podélní dobu a následný rozvoj škůdců
3	Investice do údržby lesa a obnovy lesa	3	Dlouhodobé přísušky a holomrazy, včetně narušení porostů zvěří
4	Produkce biomasy a dřeva pro energetické účely	4	Rozšiřující se škody zvěří na porostech i mlazině, omezení myslivosti
5	Rozvoj turistiky v lesích	5	Omezení údržby lesa a prosychání porostů
6	Využití dalších funkcí lesa	6	Nedostatek pracovníků v lese
7	Zvýšení lovu vysoké a černé zvěře	7	Krádeže dřeva a holoseče přes povolenou míru

7. Veřejná doprava

Silné stránky		Slabé stránky	
1		1	Problémy s dopravní dostupností ORP jako celku
2	Relativně dobrá dopravní dostupnost hromadnou dopravou (autobus) v řadě obcí	2	Neexistence integrovaného dopravního systému
3	Existence zastávky HD, popř. její dobrá dostupnost ve většině obcí	3	Existence jen regionálních železničních tratí
4	Nepřetížený dopravní systém v ORP	4	Nevyhovující dopravní spojení některých obcí ORP s městem
5		5	Vysoký podíl nevyhnutelných investic v oblasti silniční sítě v následujícím období
		6	Nedostupnost železniční dopravy (absence zastávek v některých obcích)
		7	Příliš nízká frekvence linek HD do řady obcí v regionu
Příležitosti		Hrozby	
1	Podpora rozvoje HD z veřejných zdrojů	1	Nevybudování nadřazeného dopravního systému
2	Rozvoj nadřazeného dopravního systému – dopravní napojení regionu	2	Snižování dotací na veřejnou dopravu
3	Preference HD před ostatními druhy dopravy	3	Snižování komfortu cestování HD
4	Možnosti využití finančních prostředků EU pro rozvoj obcí	4	Rušení linek a spojů
5	Podpora rozvoje alternativních druhů dopravy (zejm. cyklo)	5	Uzavírání regionálních železničních tratí

8. Technická infrastruktura

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Relativně bohaté území vodou	1	Nízký počet obcí s napojením na plyn
2		2	Silná zranitelnost podzemních vod (CHOPAV)
3		3	Zastaralost existující technické infrastruktury
4		4	Vysoký podíl nevyhnutelných investic v nejbližších letech - Kanalizační síť - Čistička odpadních vod - Vodovodní síť
5		5	Časté výpadky elektřiny v některých obcích
		6	Nevybudovaná kanalizace a ČOV v řadě obcí
		7	Nedobudovaná vodovodní síť
Příležitosti		Hrozby	
1	Obnova a doplnění technické infrastruktury nově a udržitelně	1	Nedostatečné odkanalizování obcí, znečištění vodních toků příp. podzemních zdrojů vod
2	Rozvoj alternativních zdrojů energie	2	Úbytek dostupné pitné vody
3	Ochrana vodní zdrojů v kooperaci s dalšími ORP	3	Obce v povodí VN Nové mlýny
4	Pokračující rozvoj informačních technologií a jejich rozšiřování v běžném životě	4	Nedostatečná dostupnost energie a služeb
5	Možnosti využití finančních prostředků EU pro rozvoj obcí		
	Plynofikace dosud neplynofikovaných obcí		

9. Sociodemografické podmínky

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Nižší hodnoty indexu stáří ve srovnání s krajem (v r.2009 index stáří ORP 102, ORP, kraj 106,2)	1	Výrazný nárůst indexu stáří obyvatel ORP v letech 2003-2009 (z 83,9 na 102,0)
2	Zlepšení populačního vývoje obyvatel SO ORP od roku 2006, mírné zlepšení migrační měny.	2	Stárnutí populace, zvýšení průměrného věku obyvatel ORP v letech 2003-2009 z 38,7 na 40,2)
3	Silné emoční vnímání vysoké kvality krajiny a přírody Poličska	3	Pokles počtu obyvatel, žijících v sídle ORP (47% 2003, 46% 2007)
4	Pozitivní hodnocení kvality prostředí pro bydlení	4	Mírný nárůst počtu obyvatel ORP ve věku nad 65 let v letech 2003-2009 (z 14,3% na 15,5%)
5	Dobrá dostupnost a blízkost města	5	Negativní vnímání dopravní zátěže a snížení kvality bydlení z důvodu hlučnosti silničního provozu
6	Bohatý kulturní život, nabídka společenských, kulturních akcí a dalších nabídek volnočasových aktivit ve většině obcí ORP	6	Chybějící základní občanské vybavení (obchod, stravování, ubytování...) v některých obcích ORP a některých částech města Poličky
		7	Nedostatečné zajištění případně absence maloobchodní sítě v některých obcích ORP
		8	Nedostatečné zajištění zdravotní péče, zejména v okrajových částech ORP a malých obcích
		9	Nabídky kulturního a společenského vyžití nejsou poskytovány ve všech obcích ORP
		10	Nevyhovující dopravní spojení některých obcí ORP s městem
Příležitosti		Hrozby	
1	Pokračující rozvoj informačních technologií a jejich rozšiřování v běžném životě	1	Ztráta zájmu obyvatel o věci veřejné
2	Možnosti využití finančních prostředků EU pro rozvoj obcí	2	Pokles ekonomické situace obyvatel
3	Zkvalitňování a zvyšování kultury bydlení	3	Nepříznivý demografický vývoj zejména malých obcí
4	Pokračování obecného trendu rozvoje cestovního ruchu	4	Pokračující trend budování monofunkčních satelitních sídel
5	Reforma a zavedení rámcových a školních vzdělávacích programů		

10. Bydlení

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Kvalitní přírodní prostředí	1	Nedostatečná vybavenost území občanskou vybaveností
2	Dostatek zainventovaných lokalit pro bytovou výstavbu	2	Existence brownfields s původní bytovou funkcí v obcích
3	Tradice místní architektury	3	Špatné klimatické podmínky – častý vítr, sníh, námraza
4	Klidné obytné prostředí		
5	Vyšší intenzita bytové výstavby ve srovnání s krajem v r.2009		
Příležitosti		Hrozby	
1	Existence brownfields s původní bytovou funkcí v obcích – lokality pro bydlení	1	Nepříznivý demografický vývoj zejména malých obcí
2	Příliv nového obyvatelstva preferujícího život v kvalitním a klidném prostředí	2	Tlak na vytváření monofunkčních lokalit satelitního bydlení
3	Možnosti využití finančních prostředků EU pro rozvoj obcí	3	Chátrání staveb - vznik dalších brownfields
4	Zkvalitňování a zvyšování kultury bydlení	4	Nedostatečný ekonomický potenciál obyvatel na rekonstrukce a výstavbu nového bytového fondu (v důsledku globální krize)
5	Udržení kvalitního přírodního prostředí		

11. Rekrece

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Kvalitní přírodní prostředí	1	Nerozvinutá infrastruktura pro cestovní ruch a rekreaci (nedostatek ubytovacích kapacit, restaurací apod.)
2	Tradice místní architektury	2	Nízká návštěvnost území
3	Kulturně historické památky	3	Neexistence nabídky komplexních produktů cestovního ruchu
4	Možnosti ubytování a stravování v řadě obcí	4	Nedostatečné nabídka v oblasti ekoturistiky a agroturistiky
5	Existující pěší a cyklistické trasy, sjezdovky, možnosti koupání	5	Nevybavenost obcí technickou infrastrukturou – podvazování rozvoje dalších funkcí v obcích
6	Rozvoj chalupářství-rekonstrukce a údržba statků	6	Negativní postoj místních vůči turistům a chatařům
Příležitosti		Hrozby	
1	Udržení kvalitního přírodního prostředí	1	Nezájem ze strany turistů a návštěvníků o obec
2	Možnosti pro ochranu přírody a rozvoj rekreační turistiky	2	Převaha chalupářů a chatařů nad stálým obyvatelstvem v obcích – skanzenovitost obcí, nedostatečný život apod.
3	Podpora rozvoj ekoturistiky a ekoagroturistiky	3	Snižování výdajů za turistiku a rekreaci v důsledku ekonomické krize
4	Podpora zimních sportů	4	Zhoršení kvality území v důsledku necitlivých investičních akcí
5	Možnosti využití finančních prostředků EU pro rozvoj obcí		
6	Pokračování obecného trendu rozvoje cestovního ruchu		
7	Rozvoj občanské vybavenosti (ve vazbě na turistický ruch)		

12. Hospodářské podmínky

Silné stránky		Slabé stránky	
1	Rostoucí míra podnikatelské aktivity, zejména v sekundárním sektoru (MSP)	1	Vysoký podíl nevyhnutelných investic v nejbližších letech - Kanalizační síť - Čistička odpadních vod - Vodovodní síť - Silniční síť, dopravní infrastruktura
2	Setrvale nízká zadluženost obcí (tj. nízká nebo jen mírně rostoucí dluhová služba obcí)	2	Špatná dopravní dostupnost individuální dopravou - (nevyhovující napojenost na dálnici, nevyhovující napojenost na silniční síť 1. třídy)
3	Dostatek projektových záměrů k financování z fondů EU v pokročilém stadiu připravenosti	3	Nedostatek průmyslových a rozvojových zón vybavených technickou infrastrukturou - nedostatek objektů vhodných k podnikání
4	Mírně pozitivní vliv rozpočtového určení daní u některých menších obcí částečně kompenzující snížení daňových příjmů vlivem finanční krize	4	Absence velkých zaměstnavatelů v obci vyvolávající nutnost dojížděky za zaměstnáním - nedostatečná diverzifikace pracovních míst (nabídka práce s různou požadovanou kvalifikací) jako jedna z příčin vysoké dojížděky za zaměstnáním
5		5	Stagnující počet podnikatelských subjektů v obcích a pokles počtu subjektů pracujících v zemědělství
6		6	Nedostupnost železniční dopravy (absence zastávky v obcích), rušení autobusových zastávek v malých obcích
		7	Značný meziroční pokles objemu získaných investičních dotací v malých obcích – klesající absorpční kapacita, snížení schopnosti získávat finanční prostředky na rozvojové aktivity
		8	Skokový meziroční nárůst nezaměstnanosti, zejména v malých obcích
		9	Přítomnost objektů a ploch bez současného i budoucího využití (tj. neexistence projektu/záměru) vyžadujících provozní náklady
		10	Pokles rozpočtové autonomie obcí v důsledku finanční krize a menšího objemu sdílených daní ve státním rozpočtu (projevující se ve značných poklesech přebytků běžného rozpočtu obcí)
		11	Meziroční záporná migrace ve většině malých obcí
Příležitosti		Hrozby	
1	Dostatek lokalit připravených pro bytovou výstavbu	1	Odliv obyvatel v produktivním věku za pracovními příležitostmi ve větších městech nebo vyššími mzdami
2	Zvýšení podnikatelské aktivity obyvatel vlivem změn na místním trhu práce (ztráta zaměstnání)	2	Menší dostupnost a externích finančních zdrojů (zejména bankovní úvěry) pro financování investic obcí (vlivem zhoršení finanční situace obcí)
		3	Nezájem ze strany turistů a návštěvníků o obec

3. Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek

Principy udržitelného rozvoje jsou založeny na principu vyváženosti mezi jednotlivými pilíři udržitelnosti, a to pilířem ekonomickým, environmentálním a sociálním. Všechny tyto oblasti se promítají do území, a proto bylo vytvořeno vyhodnocení vyváženosti jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje ve vztahu k jejich průmětu do území.

Pro expertní část prací byl vytvořen tým expertů v profesním složení: environmentalista-ekolog, sociální geograf, ekonom (specialista na územní ekonomii a veřejné finance), urbanista a nezávislý expert. Základem pro vyhodnocování vyváženosti podmínek se stala expertní SWOT analýza v tematické členění a dále expertní analýza doplněná o závěry SWOT analýzy a identifikací problémů získané terénním šetřením a řízenými pohovory se starosty. V komplexní SWOT analýze byly aktualizovány následující silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby identifikované v rámci zpracování ÚAP/RURÚ 2008 pro region ORP Polička.

3.1 Komplexní expertní SWOT analýza

Silné stránky:

- Vysoce kvalitní přírodní prostředí vč. zachovalého ÚSES
- Není zaznamenáno obecně větší znečištění prostředí
- Existující možnosti pro cestovní ruch přírodního i kulturně-historického charakteru
- Bohatý kulturní život, nabídka společenských, kulturních akcí a dalších nabídek volnočasových aktivit ve většině obcí ORP
- Velká rozloha lesa
- Vysoký koeficient ekologické stability
- Relativně bohaté území vodou
- Nízká návštěvnost území
- Aktivity poškozující ŽP se vyskytují jen v Poličce a okolí
- Vysoká zachovalost území i z hlediska krajinného rázu
- Relativně dobré odvětrání území
- Nižší hodnoty indexu stáří ve srovnání s krajem v r.2007 (index stáří ORP 93,3 ORP, kraj 100,6)
- Nízká zadluženost většiny obcí (tj. nízká dluhová služba obcí)
- Dostatek projektových záměrů k financování z fondů EU v pokročilém stadiu připravenosti
- Relativně vysoká míra podnikatelské aktivity (MSP) v obcích

- Existující tradice místní architektury
- Zájem obyvatel o zapojení se do věcí obce
- Existující dobrá občanská vybavenost (v některých obcích)
- Klidné prostředí

Slabé stránky:

- Nedostatečné vybavenost území technickou infrastrukturou - vodovod, kanalizace s napojením na ČOV
- Existence brownfields vč. starých ekologických zátěží
- Nedostatečná dopravní dostupnost některých obcí hromadnou dopravou
- Nedostatečná vybavenost některých obcí občanskou vybaveností
- Územní odlehlost ORP a jeho špatná dostupnost
- Nedostatečně kapacitní napojení některých obcí na elektrickou síť
- Nedostatek pracovních příležitostí a nízké mzdy
- Nedostatečná rozpočtová autonomie (nedostatek finančních prostředků v rozpočtu) na další rozvoj jednotlivých obcí
- Nízký počet obcí s napojením na plyn
- Nedostatečně rozvinutá infrastruktura pro cyklodopravu
- Nedostatečně rozvinuté podmínky pro rozvoj turistiky
- Zvláště chráněná území koncentrovaná pouze do CHKO Žďárské vrchy
- ÚSES převážně lokální
- Koncentrace zařízených údolí
- Silná zranitelnost podzemních vod (CHOPAV)
- Nedostatečná absorpční kapacita obcí (méně než 20-30% průměrný podíl objemu dotací z fondů EU na celkovém objemu kapitálových příjmů obce) v letech 2004 – 2009
- Nedostatek průmyslových a rozvojových zón vybavených technickou infrastrukturou - Nedostatek objektů vhodných k podnikání
- Nedostatečné zajištění zdravotní péče, zejména v okrajových částech ORP a malých obcích
- Zvýšení průměrného věku obyvatel ORP v letech 2003-2007 z 38,7 na 39,6)
- Negativní vnímání dopravní zátěže a snížení kvality bydlení z důvodu hlučnosti silničního provozu

Příležitosti:

- Možnost rozvoje nové bytové výstavby v klidném a kvalitním prostředí
- Možnost rozvoje turistického ruchu, agroturistiky a ekoturistiky
- Možnosti pro ochranu přírody a rozvoj rekreační turistiky
- Možnost obnovy a rozvoje technické infrastruktury
- Regulace dopravy ve prospěch hromadné a cyklo
- Rozvoj občanské vybavenosti (i ve vazbě na turistický ruch)
- Rozvoj alternativních zdrojů energie
- Možnost příchodu nových investorů
- Pokračující rozvoj informačních technologií a jejich rozšiřování v běžném životě
- Možnosti využití finančních prostředků EU pro rozvoj obcí
- Rozvoj zemědělství, pastevectví a údržby krajiny
- Možnosti pro regionální produkci výrobků
- Podpora rozvoje zimních sportů
- Rozvoj chalupářství - rekonstrukce a údržba statků

Hrozby:

- Pokračující nepříznivý demografický vývoj zejména malých obcí
- Nezáměr napojení obcí na vodovod a kanalizaci z důvodu rostoucí finanční náročnosti a nízké motivace státní politiky ŽP
- Nedostatečná dostupnost energií v území (el. energie, plyn)
- Nedovybavení území občanskou infrastrukturou a nedostatečná dostupnost služeb
- Nedostatek prac.příležitostí a odchod lidí za vyššími mzdami mimo ORP
- Nízká mezigenerační obměna zejm. vzdělaných lidí
- Nevybudování dopravní infrastruktury napojující území
- Chátrání staveb - vznik dalších brownfields
- Nezáměr ze strany turistů a návštěvníků o území
- Silná zranitelnost podzemních vod v okolí Poličky
- Špatné klimatické podmínky – vítr, sníh, námraza
- Zvýšený dovoz zboží do regionu – prašnost, emise, atd.
- Menší dostupnost a vyšší cena externích finančních zdrojů (zejména bankovní úvěry) pro financování investic obcí vlivem finanční krize na světových trzích
- Nižší ekonomický rating a bonita malých obcí pro finanční instituce
- Nedostatečně zajištěná péče o seniory

- Převaha počtu chalupářů a chatařů nad stálým obyvatelstvem
- Nedostupnost lokalit pro další rozvoj
- Snižování koeficientu ekologické stability území

3.2 Vyhodnocení vyváženosti vazeb pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území (vazby mezi pilíři UR)

Komplexní SWOT analýza byla dále vyhodnocována. V souladu s metodikou MMR bylo provedeno zhodnocení vývoje stavu obcí ORP po jednotlivých pilířích UR vč. celkového vyhodnocení pomocí agregovaného ukazatele.

	ENV	SOC	EKO	agregovaná hodnota
Borová u Poličky	-	+	-	3b
Březiny u Poličky	-	-	-	4
Bystré u Poličky	-	-2	-2	4
Hartmanice u Poličky	+	+	-	2a
Jedlová u Poličky	0/+	+	-2	2a
Kamenec u Poličky	0/+	-	-	3a
Korouhev	+	+	+	1
Květná	0/+	+	+	1
Nedvězí u Poličky	+	0/+	-	2a
Oldříš u Poličky	+	-	-	3a
Polička	0/+	-	-	3a
Pomezí	-	+	-	3b
Pustá Kamenice	+	+	-2	2a
Pustá Rybná	+	+	-2	2a
Sádek u Poličky	-	0/+	2	2c
Stašov	0/+	0/+	-2	2a
Svojanov	+	0/+	-2	2a
Široký Důl	-	+	-2	3b
Telecí	+	0/+	+	1
Trpín	+	0/+	-	2a

Viz kartogramy:

Vývoj ukazatelů environmentálního pilíře UR mezi lety 2008/2010

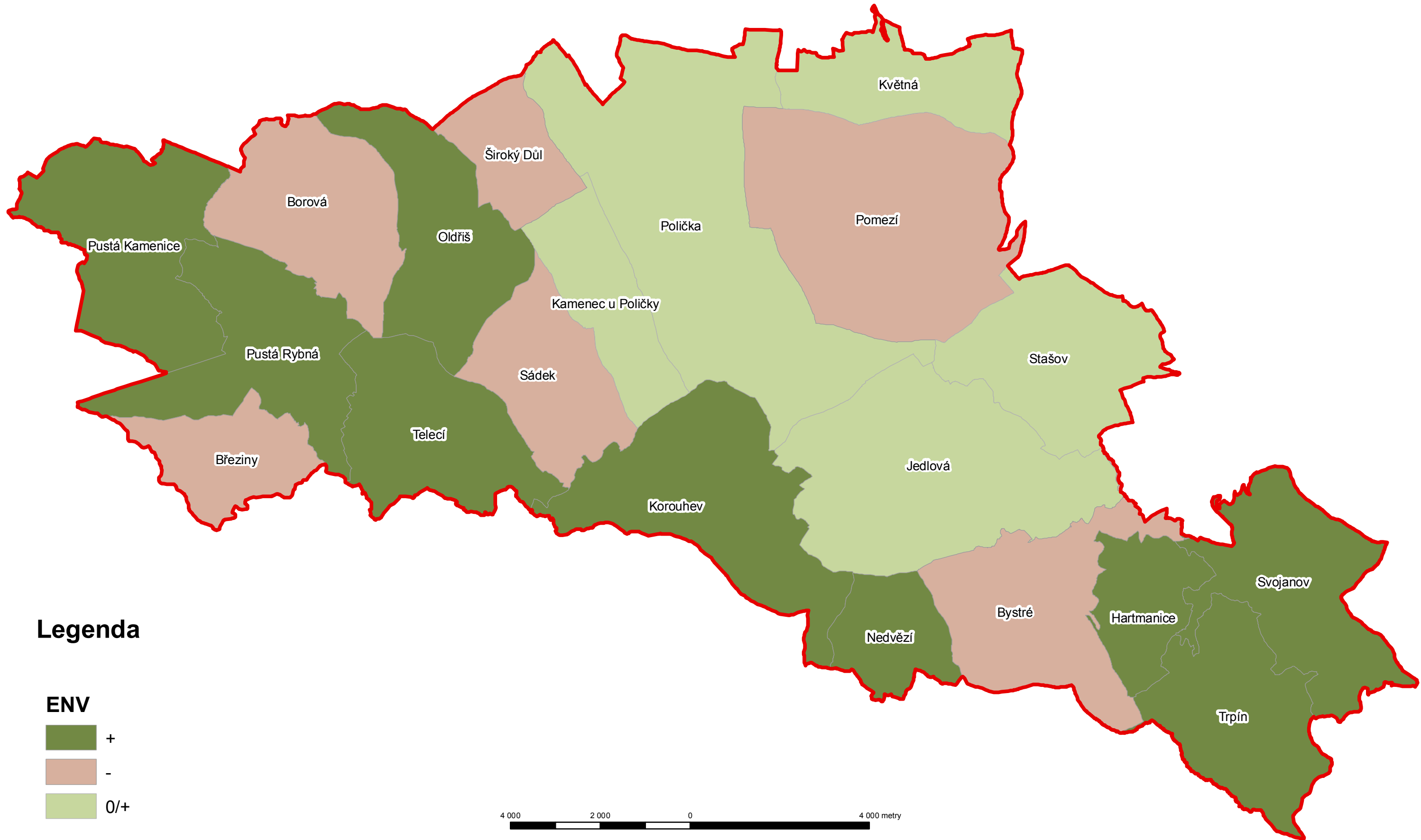
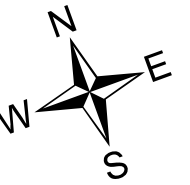
Vývoj ukazatelů sociálního pilíře UR mezi lety 2008/2010

Vývoj ukazatelů ekonomického pilíře UR mezi lety 2008/2010

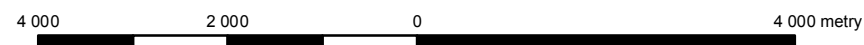
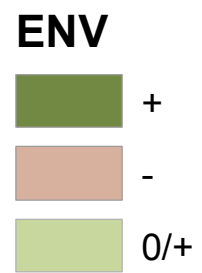
Celkové hodnocení obcí z pohledu UR mezi lety 2008/2010

ORP Polička

Vývoj ukazatelů environmentálního pilíře UR mezi lety 2008/2010

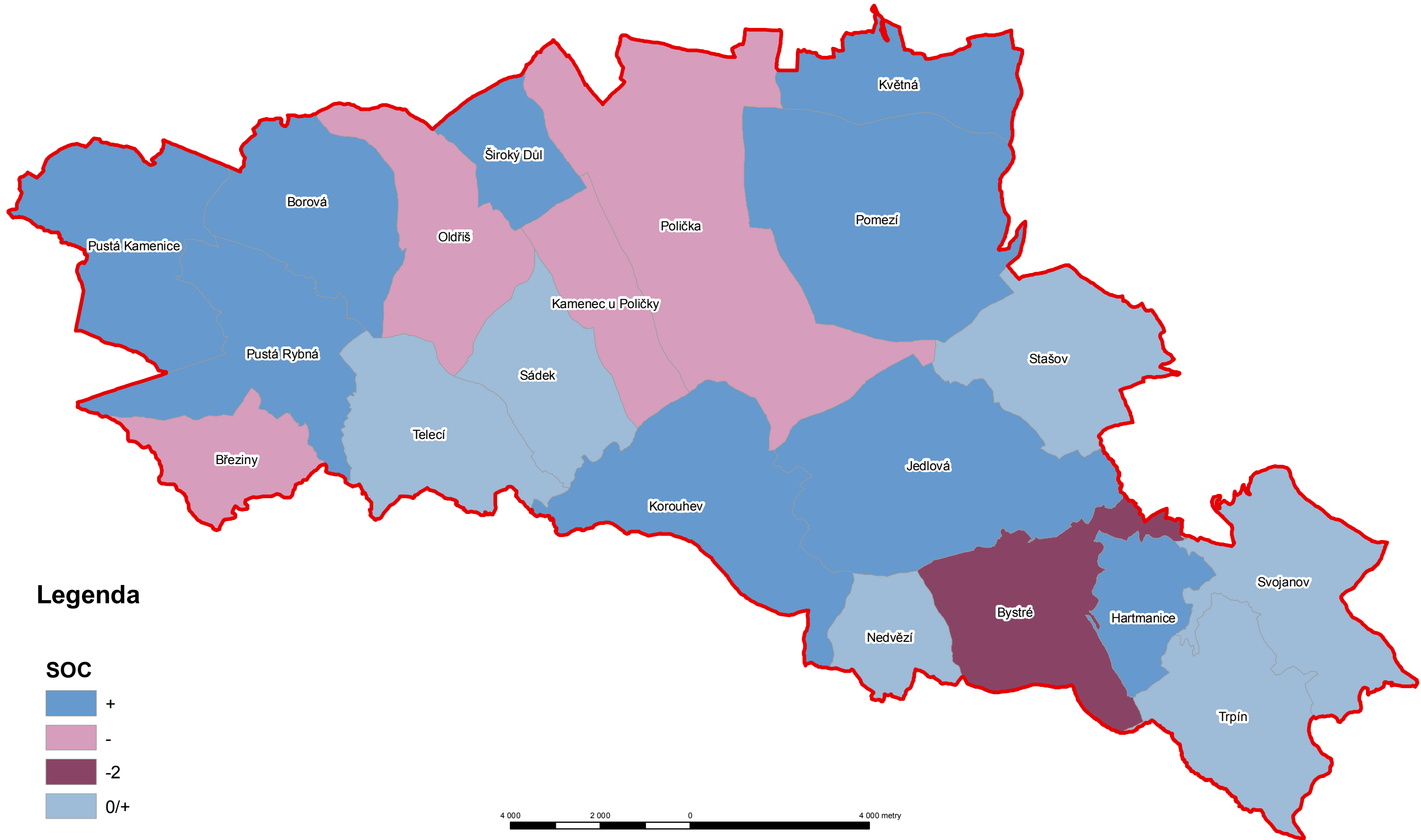
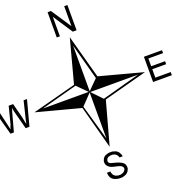

Legenda

ORP Polička

Vývoj ukazatelů sociálního pilíře UR mezi lety 2008/2010

Legenda

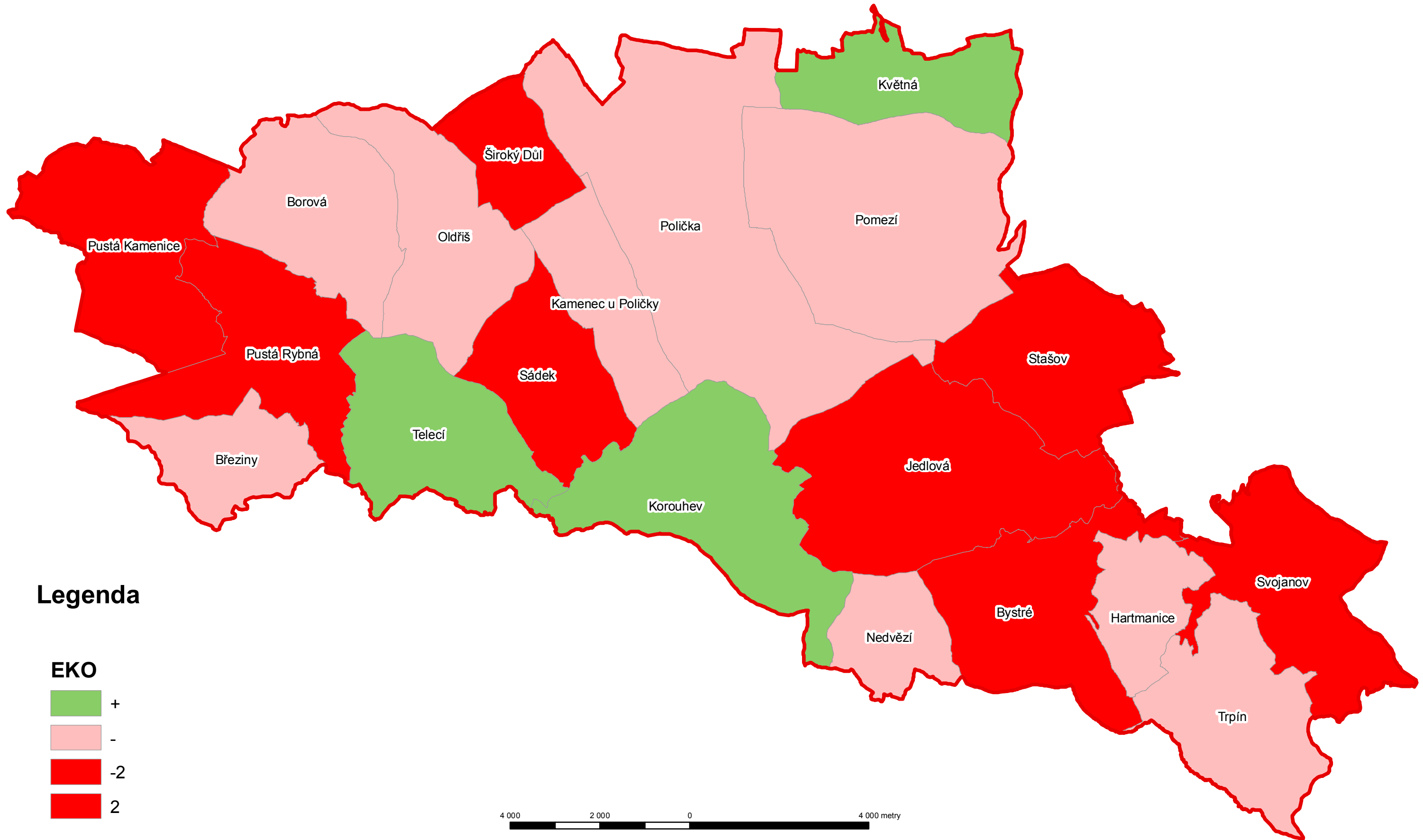
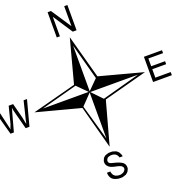
SOC

4 000 2 000 0 4 000 metry

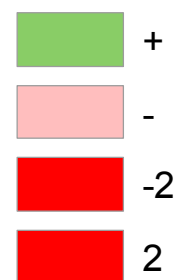
ORP Polička

Vývoj ukazatelů ekonomického pilíře UR mezi lety 2008/2010

Legenda

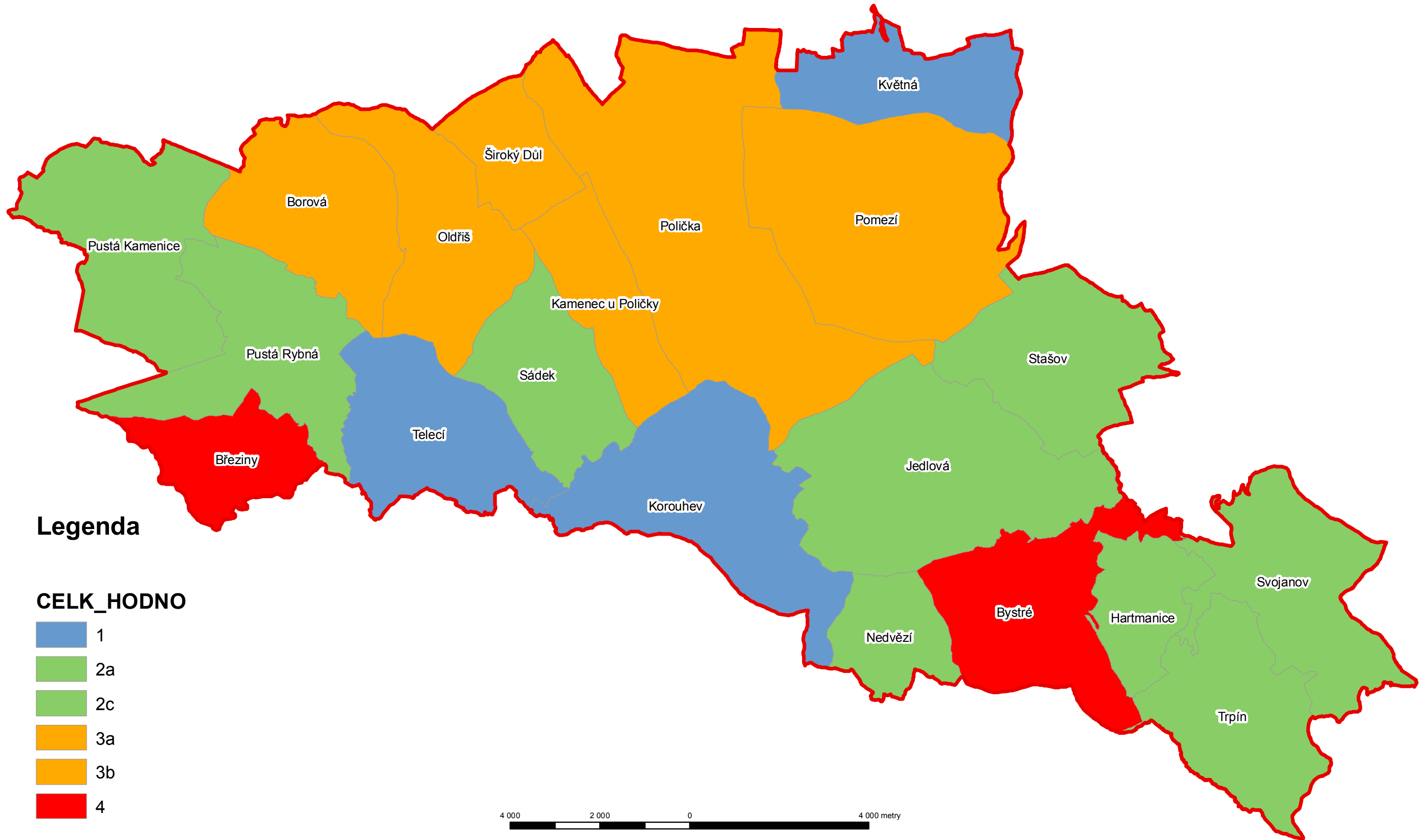
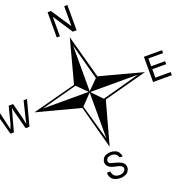
EKO

4 000 2 000 0 4 000 metry

ORP Polička

Celkové hodnocení obcí z pohledu UR mezi lety 2008/2010

Kromě tradičního posouzení po jednotlivých pilířích byla využita metoda interakcí mezi jednotlivými pilíři udržitelnosti. Aplikací této metody pak lze ze SWOT analýzy vzít jednotlivé okruhy a zařadit je do oblastí interakcí mez pilíři UR následovně :

- Environmentálním x sociálním (Env x S);
- Environmentálním x ekonomickým (Env x Ek);
- Sociálním x environmentálním (S x Ek).

Každý expert posoudil pro každé téma SWOT analýzy interakce mezi pilíři udržitelnosti na škále -2 až +2. Vazby mezi pilíři pak byly agregovány do škály:

- 2 výrazně pozitivní korelace
 1 mírně pozitivní korelace
 0 neutrální
 -1 záporná korelace
 -2 výrazně záporná korelace

Silné stránky	Vazby mezi pilíři		
	Soc x Eko	Soc. x Envi	Envi x Eko
Vysoce kvalitní přírodní prostředí vč. zachovalého ÚSES	0	2	1
Není zaznamenáno obecně větší znečištění prostředí	0	1	2
Existující možnosti pro cestovní ruch přírodního i kulturně-historického charakteru	1	1	2
Bohatý kulturní život, nabídka společenských, kulturních akcí a dalších nabídek volnočasových aktivit ve většině obcí ORP	2	0	0
Velká rozloha lesa	0	1	1
Vysoký koeficient ekologické stability	0	1	1
Relativně bohaté území vodou	1	1	2
Nízká návštěvnost území	-2	0	-1
Aktivity poškozující ŽP se vyskytují jen v Poličce a okolí	0	1	1
Vysoká zachovalost území i z hlediska krajinného rázu	0	1	0
Relativně dobré odvětrání území	1	1	0
Nižší hodnoty indexu stárí ve srovnání s krajem v r.2007 (index stárí ORP 93,3 ORP, kraj 100,6)	2	1	0
Nízká zadluženost většiny obcí (tj. nízká dluhová služba obcí)	2	0	1
Dostatek projektových záměrů k financování z fondů EU v pokročilém stadiu připravenosti	2	1	1
Relativně vysoká míra podnikatelské aktivity (MSP) v obcích	2	0	1
Existující tradice místní architektury	1	0	0
Zájem obyvatel o zapojení se do věcí obce	1	0	1
Existující dobrá občanská vybavenost (v některých obcích)	2	1	0
Klidné prostředí	1	2	1

Slabé stránky	Vazby mezi pilíři		
	Soc x Eko	Soc. x Envi	Envi x Eko
Nedostatečné vybavenost území technickou infrastrukturou - vodovod, kanalizace s napojením na ČOV	-2	-2	-2
Existence brownfields vč. starých ekologických zátěží	-1	-2	-2
Nedostatečná dopravní dostupnost některých obcí hromadnou dopravou	-2	-2	-1
Nedostatečná vybavenost některých obcí občanskou vybaveností	-2	-1	0
Územní odlehlost ORP a jeho špatná dostupnost	-2	-1	0
Nedostatečně kapacitní napojení některých obcí na elektrickou síť	-2	-1	-1
Nedostatek pracovních příležitostí a nízké mzdy	-2	-1	0
Nedostatečná rozpočtová autonomie (nedostatek finančních prostředků v rozpočtu) na další rozvoj jednotlivých obcí	-1	0	0
Nízký počet obcí s napojením na plyn	-1	-1	-1
Nedostatečně rozvinutá infrastruktura pro cyklodopravu	-1	-1	-1
Nedostatečně rozvinuté podmínky pro rozvoj turistiky	-1	0	-1
Zvláště chráněná území koncentrovaná pouze do CHKO Žďárské vrchy	0	1	1
ÚSES převážně lokální	0	-1	-1
Koncentrace zařízených údolí	1	1	-1
Silná zranitelnost podzemních vod (CHOPAV)	-1	-1	-1
Nedostatečná absorpční kapacita obcí (méně než 20-30% průměrný podíl objemu dotací z fondů EU na celkovém objemu kapitálových příjmů obce) v letech 2004 – 2009	-1	-2	-2
Nedostatek průmyslových a rozvojových zón vybavených technickou infrastrukturou - Nedostatek objektů vhodných k podnikání	-2	-1	-1
Nedostatečné zajištění zdravotní péče, zejména v okrajových částech ORP a malých obcích	-2	0	0
Zvýšení průměrného věku obyvatel ORP v letech 2003-2007 z 38,7 na 39,6)	-2	0	0
Negativní vnímání dopravní zátěže a snížení kvality bydlení z důvodu hluchosti silničního provozu	-1	-1	-1

Příležitosti	Vazba mezi sektory		
	Soc x Eko	Soc. x Envi	Envi x Eko
Možnost rozvoje nové bytové výstavby v klidném a kvalitním prostředí	2	1	1
Možnost rozvoje turistického ruchu, agroturistiky a ekoturistiky	1	1	1
Možnosti pro ochranu přírody a rozvoj rekreační turistiky	1	1	2
Možnost obnovy a rozvoje technické infrastruktury	2	2	2
Regulace dopravy ve prospěch hromadné a cyklo	1	2	2
Rozvoj občanské vybavenosti (i ve vazbě na turistický ruch)	1	1	0
Rozvoj alternativních zdrojů energie	1	1	2
Možnost příchodu nových investorů	1	-1	-1
Pokračující rozvoj informačních technologií a jejich rozšiřování v běžném životě	2	1	1
Možnosti využití finančních prostředků EU pro rozvoj obcí	2	2	1
Rozvoj zemědělství, pastevectví a údržby krajiny	1	0	1
Možnosti pro regionální produkci výrobků	1	1	2
Podpora rozvoje zimních sportů	1	0	-1
Rozvoj chalupářství - rekonstrukce a údržba statků	1	1	1

Hrozby	Vazba mezi sektory		
	Soc x Eko	Soc. x Envi	Envi x Eko
Pokračující nepříznivý demografický vývoj zejména malých obcí	-2	-1	0
Nezájem napojení obcí na vodovod a kanalizaci z důvodu rostoucí finanční náročnosti a nízké motivace státní politiky ŽP	-1	-2	-2
Nedostatečná dostupnost energií v území (el. energie, plyn)	-2	-2	-2
Nedovybavení území občanskou infrastrukturou a nedostatečná dostupnost služeb	-1	-1	-1
Nedostatek prac.příležitostí a odchod lidí za vyššími mzdami mimo ORP	-2	0	0
Nízká mezigenerační obměna zejm. vzdělaných lidí	-2	-1	-1
Nevybudování dopravní infrastruktury napojující území	-2	-1	-1
Chátrání staveb - vznik dalších brownfields	-2	-1	-2
Nezájem ze strany turistů a návštěvníků o území	-1	0	-1
Silná zranitelnost podzemních vod v okolí Poličky	-1	-1	-2
Špatné klimatické podmínky – vítr, sníh, námraza	-1	-1	-1
Zvýšený dovoz zboží do regionu – prašnost, emise, atd.	-1	-2	-2
Menší dostupnost a vyšší cena externích finančních zdrojů (zejména bankovní úvěry) pro financování investic obcí vlivem finanční krize na světových trzích	-1	-2	-2
Nižší ekonomický rating a bonita malých obcí pro finanční instituce	-1	-1	-1
Nedostatečně zajištěná péče o seniory	-1	0	0
Převaha počtu chalupářů a chatařů nad stálým obyvatelstvem	-1	-1	0
Nedostupnost lokalit pro další rozvoj	-2	-1	-1
Snižování koeficientu ekologické stability území	0	-1	-1

4. Určení problémů k řešení (problémová analýza regionu)

Na základě rozboru údajů o území a provedených SWOT analýz byla provedena analýza percepce kvality života v jednotlivých sídlech (k.ú.) a dále vyhodnocena hlavní témata regionu - stanoveny hlavní problémy k řešení v ÚPD.¹

¹ Vzhledem k relativně malým změnám ve fyzickém uspořádání regionu ORP Polička mezi lety 2008/2010 nebylo v rámci aktualizace ÚAP/RURŮ 2010 provedeno šetření percepce problémů v území. Z tohoto důvodu zůstává tato kapitola oproti ÚAP/RURŮ 2008 beze změny. Další šetření percepce by mělo být provedeno při následující aktualizaci ÚAP/RURŮ v roce 2012.

4.1 Rozbor dostupnosti a percepce kvality života v sídlech (k.ú.)

4.1.1 Dopravní infrastruktura

Rozbor dopravního napojení a percepce kvality tohoto napojení do jednotlivých sídel (k.ú.)

ORP je uveden v následující tabulce:

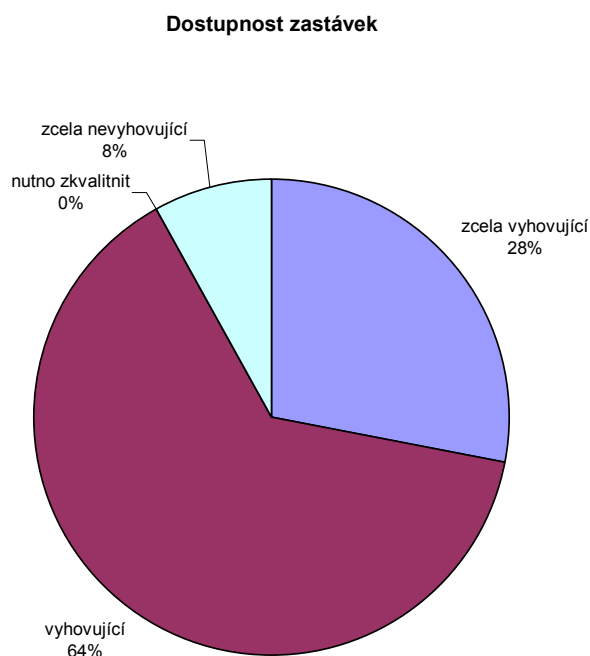
Dopravní dostupnost			
	% sídel k.ú.	∑ sídel k.ú.	
individuální doprava do obce	4,00	1	zcela vyhovující
	40,00	10	vyhovující
	40,00	10	nutno zkvalitnit
	16,00	4	zcela nevyhovující
autobus	20,00	5	zcela vyhovující
	64,00	16	vyhovující
	16,00	4	nutno zkvalitnit
	4,00	1	zcela nevyhovující
vlak	0,00	0	není v obci
	4,00	1	zcela vyhovující
	20,00	5	vyhovující
	8,00	2	nutno zkvalitnit
dostupnost zastávek	12,00	3	zcela nevyhovující
	28,00	7	zcela vyhovující
	64,00	16	vyhovující
	0,00	0	nutno zkvalitnit
kvalita místních komunikací v obci	8,00	2	zcela nevyhovující
	12,00	3	zcela vyhovující
	24,00	6	vyhovující
	56,00	14	nutno zkvalitnit
kvalita dopravní infrastruktury	8,00	2	zcela nevyhovující
	0,00	0	zcela vyhovující
	24,00	6	vyhovující
	48,00	12	nutno zkvalitnit
jízda na kole	24,00	6	zcela nevyhovující
	0,00	0	vůbec
	36,00	9	výjimečně
	44,00	11	často
cyklostezky a jejich stav	20,00	5	velmi často
	48,00	12	ano
	52,00	13	ne
	4,00	1	zcela vyhovující
	28,00	7	vyhovující
	16,00	4	nutno zkvalitnit
0,00	0	zcela nevyhovující	

Z výše uvedeného vyplývá, že dopravní dostupnost pro individuální automobilovou dopravu je zcela vyhovující nebo vyhovující ve 44% sídel (k.ú.). Jako zcela nevyhovující je hodnocena v 16% sídel (k.ú.). Percepce kvality dopravní dostupnosti je nejlepší u sídel (k.ú.) v přímém kontaktu s nadřazeným dopravním systémem (silnice 2. třídy) a výrazně se zhoršuje u sídel (k.ú.) v odlehlejších částech ORP zejména v jihovýchodním segmentu území. Na druhou stranu dobré dopravní napojení s sebou u většiny sídel (k.ú.), které jej mají, přináší vnímání problému s kvalitou prostředí. Zmiňovány jsou problémy s nadměrným zatížením hlukem, prašnost a kvalita ovzduší.

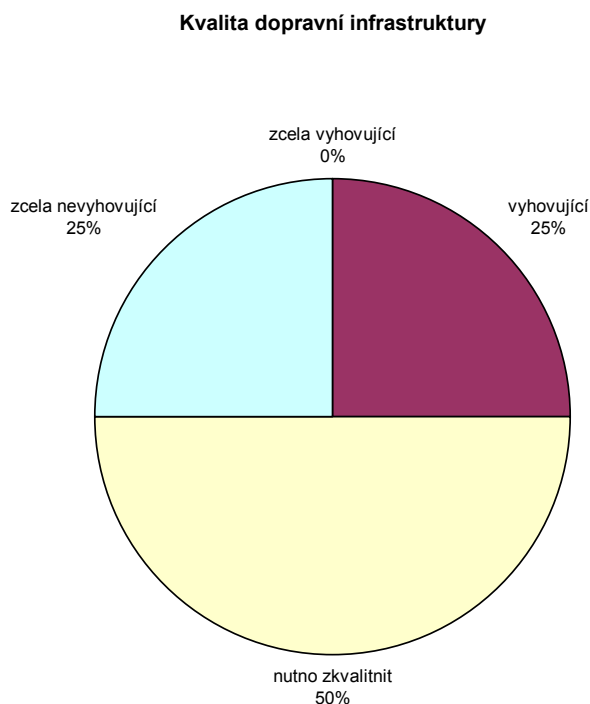
Dostupnost území z pohledu veřejné hromadné dopravy je hodnocena z hlediska dostupnosti autobusovou dopravou a železniční dopravou. Zcela vyhovující a vyhovující napojení na autobusovou dopravu má 84% sídel (k.ú.) v regionu ORP. Všechna sídla jsou systémem autobusové dopravy obslužena. 1 sídlo (k.ú.) (Oldříš u Poličky) považuje autobusové spojení za zcela nevyhovující a 4 další by jej potřebovali zkvalitnit (Bystré u Poličky, Hamry nad Křetínkou, Předměstí a Modřec).

Na železnici je napojeno 12 sídel (k.ú.), z nichž jen 6 nepovažuje dostupnost po železnici za vyhovující.

8% sídel (k.ú.) vyhodnotilo jako nevyhovující dostupnost zastávek hromadné dopravy.

Zajímavé je, že žádná obec nepovažuje kvalitu dopravní infrastruktury za zcela vyhovující. Jen čtvrtina sídel ji hodnotila jako vyhovující a ¾ sídel ji považují na nevyhovující nebo zcela nevyhovující. Percepce nejhorší dopravní dostupnosti je v sídlech k.ú. Pustá Kamenice, Květná, Pomezí, Nedvězí u Poličky, Hlásnice a Trpín.

Kartogram - Špatná dopravní dostupnost vs. brownfields

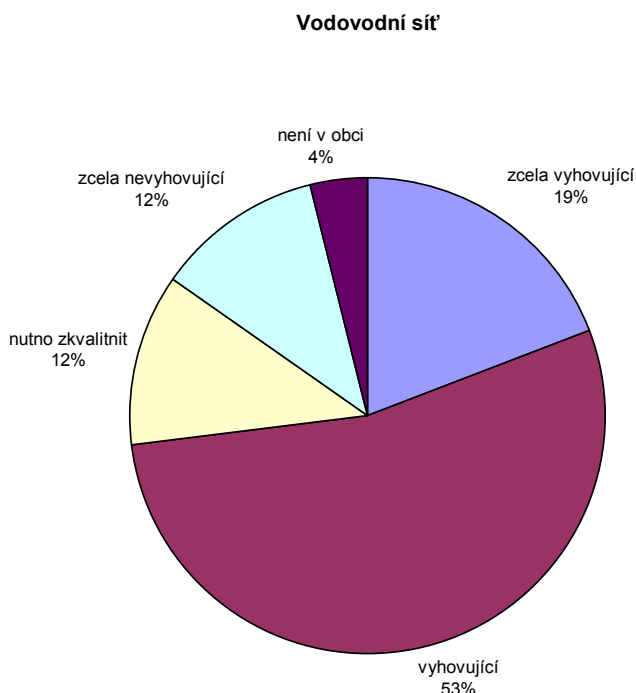
4.1.2 Dostupnost a kvalita technické infrastruktury

Problematika zásobování obyvatelstva technickou infrastrukturou patří mezi významné činitele prakticky ve všech pilířích udržitelného rozvoje. Zasahuje jak sféru sociální, tak ekonomickou a samozřejmě i environmentální.

V rámci rozboru udržitelného rozvoje byla sledována dostupnost a kvalita jednotlivých prvků technické infrastruktury – vodovodní síť, kanalizace vč. napojení na čistírny odpadních vod (ČOV), elektrifikace a plynifikace území, dostupnost sdělovacích signálů a řešení problematiky svozu a likvidace tuhého komunálního odpadu.

4.1.3 Zásobování vodou

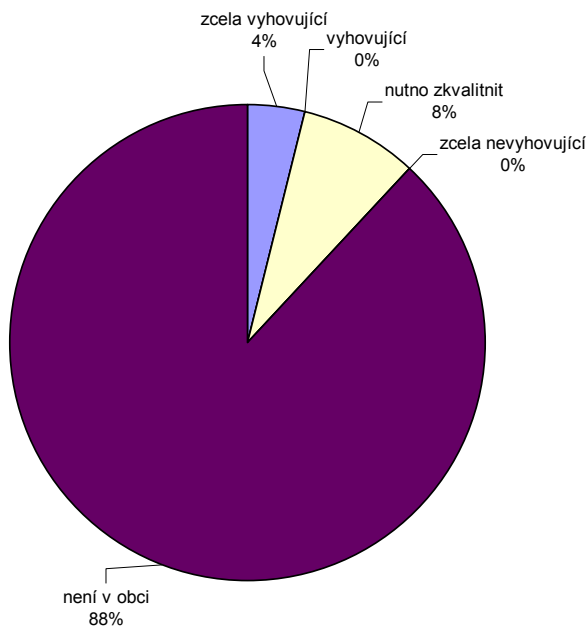
Jedním ze základních kamenů zásobování obyvatelstva je dostupnost kvalitní pitné vody. Jako zcela vyhovující či vyhovující hodnotilo zásobování vodou a kvalitu pitné vody 72% sídel (k.ú.) v ORP. Na vodovod není napojeno jen jedno sídlo (k.ú.), a to Hamry nad Křetínkou. Za zcela nevhovující považují zásobení vodou 3 sídla (k.ú.) – Polička – centrum, Modřec a Hlásnice. Další 3 sídla (k.ú.) se domnívají, že je třeba zásobení vodou v jejich k.ú. zkvalitnit. Jsou to: Svojanov, Starý Svojanov a Předměstí.

4.1.4 Kanalizace

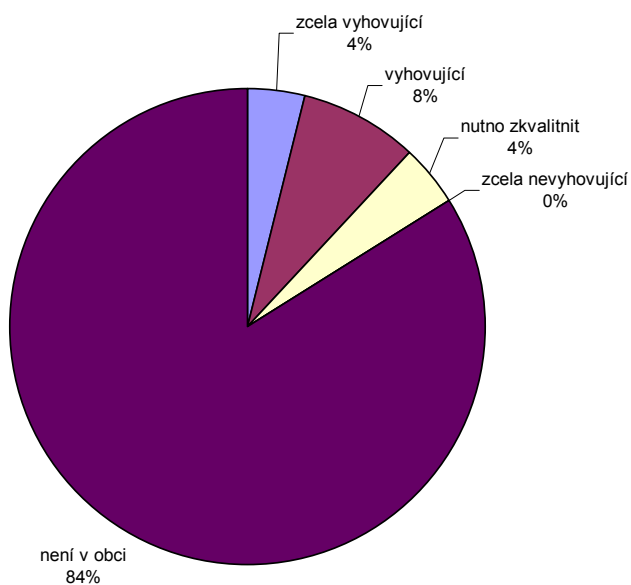
Kanalizační soustava je bohužel v regionu ORP silně podinvestována.. Za zcela vyhovující či vyhovující ji považuje pouze 4% sídel (k.ú.) tj. v podstatě pouze jedno sídlo, a to Široký Důl. Naproti tomu 88% sídel (k.ú.) kanalizaci vůbec nemá a 8% sídel (k.ú.) by potřebovalo kanalizační soustavu zkvalitnit. Kanalizace vč. ČOV se tedy nachází pouze v již výše zmiňovaném Širokém Dole, v Poličce a v Bystrém u Poličky.

Kanalizační síť

Při analýze záměrů na vybudování kanalizace a její napojení na ČOV docházíme k poznatku, že tento existuje pouze na dalších 8 k.ú.: Pustá Kamenice, Borová u Poličky, Oldříš u Poličky, Kamenec u Poličky, Pomezí, Korouhev, Nedvěž u Poličky a Nedvězíčko. Z toho vyplývá, že při uskutečnění všech záměrů v oblasti odkanalizování obcí v ORP Polička bude odkanalizováno pouhých 40% sídel (k.ú.). Paradoxem v této souvislosti je, že neexistenci kanalizace s ČOV v podstatě žádná obec neidentifikovala jako závažný problém!!!

Čistírna odpadních vod

Vodovod a kanalizace - kvalita a dostupnost			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
Kvalita vodovodní sítě	zcela vyhovující	16,00	5
	vyhovující	48,00	14
	nutno zkvalitnit	8,00	3
	zcela nevyhovující	12,00	3
	není v obci	4,00	1
Kvalita kanalizační sítě	zcela vyhovující	4,00	1
	vyhovující	0,00	0
	nutno zkvalitnit	8,00	2
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	88,00	22
ČOV	ano	16,00	4
	ne	80,00	20
Kvalita čištění odpadních	zcela vyhovující	4,00	1
	vyhovující	8,00	2
	nutno zkvalitnit	4,00	1
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	84,00	21

4.1.5 Zásobování energiemi

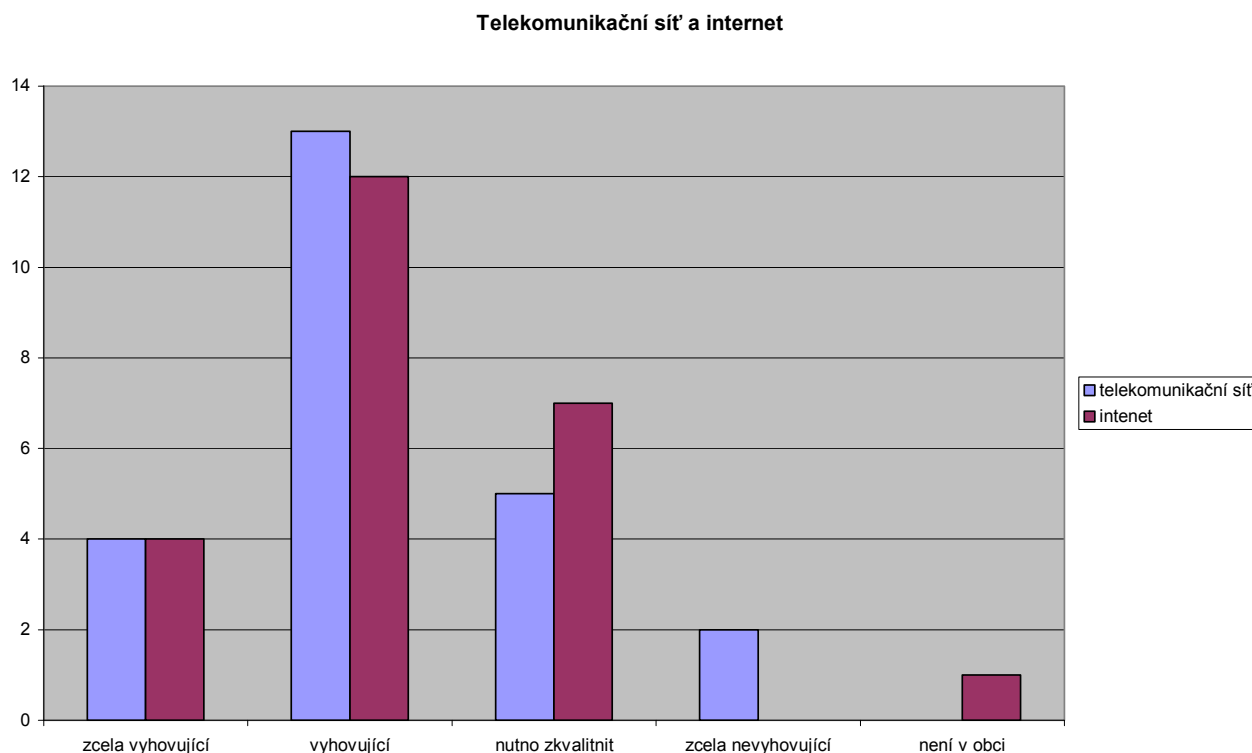
Zásobování energiemi			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
Kvalita elektrorozvodů	zcela vyhovující	8,00	2
	vyhovující	48,00	14
	nutno zkvalitnit	20,00	5
	zcela nevyhovující	12,00	3
	není v obci	0,00	0
Kvalita plynovodů	zcela vyhovující	24,00	6
	vyhovující	36,00	9
	nutno zkvalitnit	4,00	1
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	32,00	8
Kvalita rozvodu tepla	zcela vyhovující	32,00	8
	vyhovující	0,00	0
	nutno zkvalitnit	4,00	1
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	0,00	0
Kvalita veřejného osvětlení	zcela vyhovující	96,00	24
	vyhovující	20,00	5
	nutno zkvalitnit	44,00	11
	zcela nevyhovující	24,00	6
	není v obci	8,00	2

Z hlediska zásobování území energiemi je třeba konstatovat, že i v tomto ohledu není území dostatečně zainvestované. Za zcela vyhovující považuje elektrorozvody jen 8% sídel (k.ú.). naproti tomu jako zcela nevyhovující hodnotí elektrorozvody 12% sídel (k.ú.) - Březiny u Poličky, Telecí a Modřec.

4.1.6 Telekomunikace

Telekomunikace			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
telekomunikační síť	zcela vyhovující	16,00	4
	vyhovující	48,00	13
	nutno zkvalitnit	20,00	5
	zcela nevyhovující	8,00	2
	není v obci	0,00	0
Internet	zcela vyhovující	16,00	4
	vyhovující	40,00	12
	nutno zkvalitnit	28,00	7
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	4,00	1
GSM T-Mobile	zcela vyhovující	12,00	3
	vyhovující	36,00	10
	nutno zkvalitnit	28,00	7
	zcela nevyhovující	12,00	3
	není v obci	4,00	1
GSM O2	zcela vyhovující	8,00	2
	vyhovující	16,00	5
	nutno zkvalitnit	40,00	10
	zcela nevyhovující	24,00	6
	není v obci	4,00	1
GSM Vodafone	zcela vyhovující	4,00	1
	vyhovující	36,00	10
	nutno zkvalitnit	32,00	8
	zcela nevyhovující	16,00	4
	není v obci	8,00	2
TV ČT 1	zcela vyhovující	8,00	2
	vyhovující	52,00	13
	nutno zkvalitnit	40,00	10
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	0,00	0
TV ČT 2	zcela vyhovující	8,00	2
	vyhovující	44,00	11
	nutno zkvalitnit	48,00	12
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	0,00	0
TV Nova	zcela vyhovující	8,00	2
	vyhovující	40,00	10
	nutno zkvalitnit	48,00	12
	zcela nevyhovující	4,00	1
	není v obci	0,00	0
TV Prima	zcela vyhovující	8,00	2
	vyhovující	20,00	5
	nutno zkvalitnit	56,00	14
	zcela nevyhovující	12,00	3
	není v obci	4,00	1
TV kabelová	zcela vyhovující	0,00	0
	vyhovující	0,00	0
	nutno zkvalitnit	0,00	0
	zcela nevyhovující	0,00	0
	není v obci	100,00	25

Kvalita napojení sídel (k.ú.) na sdělovací síť (příjem TV signálu, telekomunikační síť vč. zavedení internetu) je přibližně v polovině sídel (k.ú.) hodnocena jako vyhovující a v polovině sídel jako nevyhovující s potřebou signál zkvalitnit.. V jednom sídle (k.ú.), a to Hamrech nad Křetínkou není dostupný ani internet. Obdobně je tomu i v přístupu na síť mobilních operátorů. Zcela nerozvinutou sítí je síť kabelové televize, která v území vůbec realizována není.

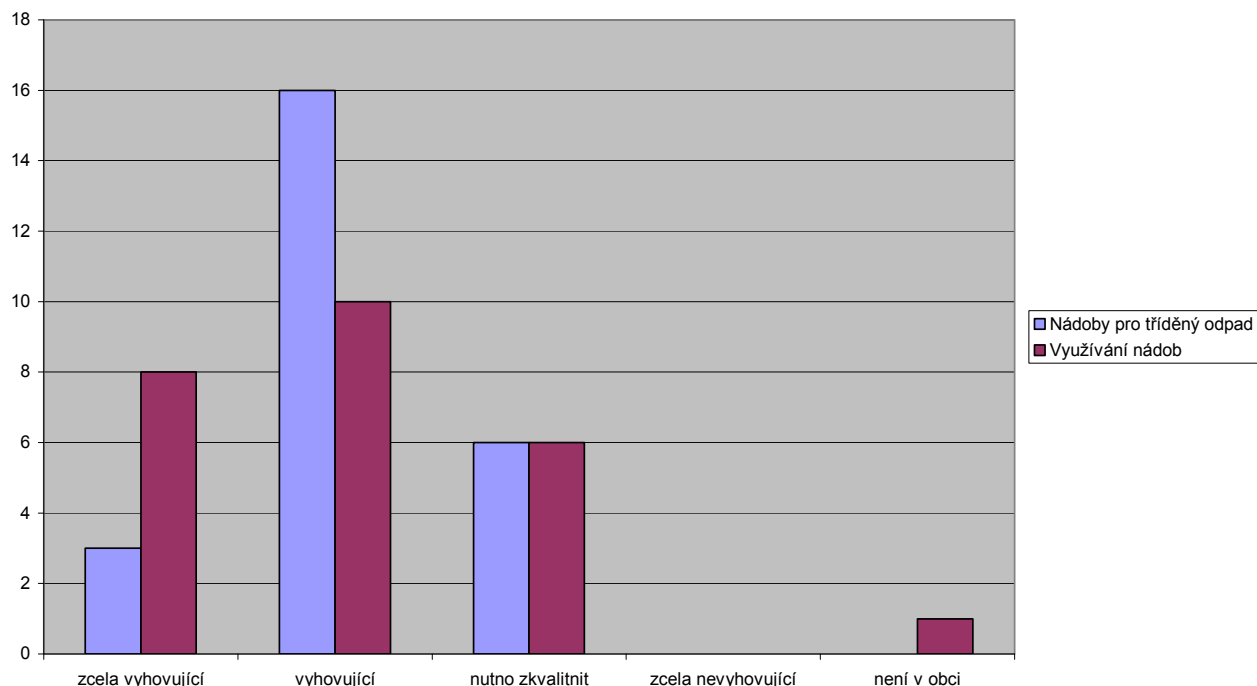
4.1.7 Odpadové hospodářství

V oblasti nakládání s odpady je situace v regionu ORP stabilizovaná. Standardní svoz tuhého komunálního odpadu (TKO) funguje ve všech sídlech (k.ú.) a žádné sídlo (k.ú.) jej nehodnotí jako nevyhovující. Potřebu zkvalitnit tuto službu necítí žádné sídlo (k.ú.). Všichni považují situaci za zcela vyhovující či vyhovující.

Z hlediska hodnocení trvale udržitelného rozvoje je ale zajímavější sledovat situaci v třídění odpadu. Nádoby na základní třídění odpadu (papír, plasty, sklo) jsou umístěny ve všech sídlech, ale ve dvou ve 2 sídlech (k.ú.) regionu ORP Poličska jsou nevyhovujícím způsobem umístěny. Potřebu zkvalitnit tuto službu pociťuje pouze 24% sídel (k.ú.), ostatní hodní situaci jako vyhovující či zcela vyhovující. Obdobně je tomu i při hodnocení využívání nádob na tříděný odpad (24% si myslí, že je nutno je zkvalitnit) a lokalizaci jejich stanovišť. Obecně lze konstatovat, že v regionu jsou pouze dvě evidované skládky TKO a odpadu a jak se jeví je kapacita zatím dostatečná.

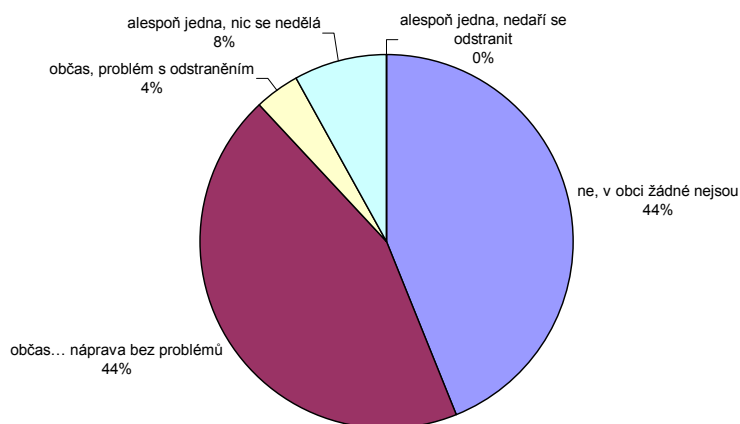
Odpadové hospodářství			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
Kvalita svozu tuhého komunálního odpadu (TKO)	zcela vyhovující	52,00	13
	vyhovující	44,00	12
	nutno zkvalitnit	0,00	1
	zcela nevyhovující	0,00	0
	Není v obci	0,00	0
Kvalita svodu nebezpečného odpadu (NO)	zcela vyhovující	32,00	8
	vyhovující	60,00	15
	nutno zkvalitnit	4,00	1
	zcela nevyhovující	0,00	0
	Není v obci	4,00	1
Existence a kvalita sběrných dvorů a skládky	zcela vyhovující	12,00	3
	vyhovující	16,00	4
	nutno zkvalitnit	0,00	0
	zcela nevyhovující	0,00	0
	Není v obci	72,00	18
Nádoby pro tříděný odpad (TřO)	zcela vyhovující	12,00	3
	vyhovující	64,00	16
	nutno zkvalitnit	24,00	6
	zcela nevyhovující	0,00	0
	Není v obci	0,00	0
Využívání nádob pro tříděný odpad (TřO)	zcela vyhovující	32,00	8
	vyhovující	40,00	10
	nutno zkvalitnit	24,00	6
	zcela nevyhovující	0,00	0
	Není v obci	4,00	1
Stanoviště pro tříděný odpad (TřO)	počet	0,00	24
	vyhovující rozmístění	92,00	23
	nevyhovující rozmístění	8,00	2
Sběrný dvůr	Ano	16,00	4
	Ne	84,00	21
černé skládky	ne, v obci žádné nejsou	44,00	11
	občas... náprava bez problémů	44,00	11
	občas, problém s odstraněním	4,00	1
	alespoň jedna, nic se nedělá	8,00	2
	alespoň jedna, nedaří se odstranit	0,00	0

Nádoby na tříděný odpad a jejich využívání

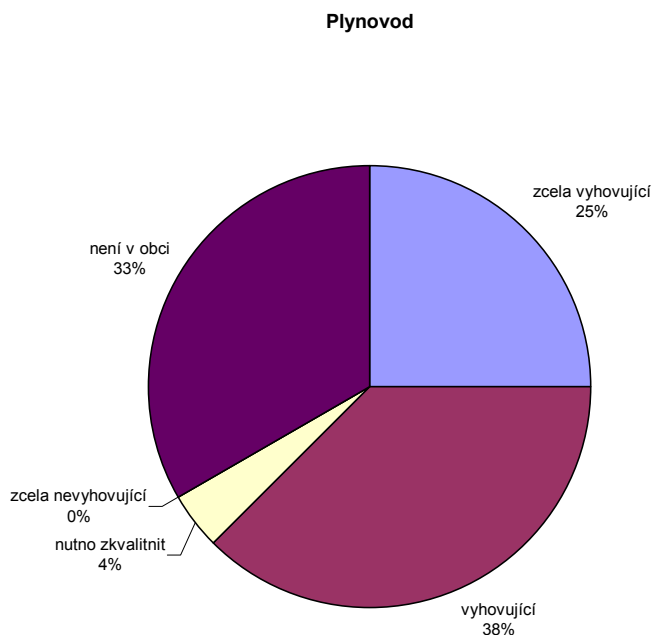
S odpadovým hospodářstvím souvisí i problematika černých skládek. 88 % sídel (k.ú.) hodnotí situaci jako dobrou tj. buď se v obci černé skládky nevyskytují či pokud se příležitostně objeví tak se je daří ihned eliminovat. Výrazněji si na problematiku černých skládek stěžuje jen 12 % sídel (k.ú.), které je likvidují nebo neřeší (8% z počtu). Situace ve skládkovém hospodaření je udržitelná, v černých skládkách je nutno věnovat pozornost cca 14 sídlům, které na problematiku reagují a zejména dvěma sídlům, kde je problém větší.

Černé skládky

4.1.8 Plynovod

Dalším významným ukazatelem rozvoje a fungování území v souladu s principy udržitelného rozvoje je zásobování obyvatelstva plynem. V této oblasti jen 25% sídel (k.ú.) hodnotí stav jako zcela vyhovující a 38% jako vyhovující. Plyn ale chybí v následujících 8 sídlech (k.ú.): Březiny u Poličky, Pustá Rybná, Střítež u Poličky, Lezník, Květná, Modřec, Stanov a Hamry nad Křetínkou.

4.1.9 Kvalita ovzduší

Z hlediska vytápění a znečištění ovzduší z lokálního vytápění lze hovořit o omezeně čistém regionu (region je dobře odvětráný a leží ve větší nadmořské výšce, protože Polička jako největší město je vytápěno dálkově přiváděným plynem, ale již jen část sídel (k.ú.), má zaveden plynovod (52%) a vytápí tedy domy a byty plynem. To primárně znamená značné snížení emisí z lokálního vytápění domácností a značný úbytek vypouštěných skleníkových plynů, ale také cca 84% sídel (kde není zaveden plyn nebo se s ním na 100% nevytápí) využívá dále dřevo, zbytky dřeva nebo elektřinu. Situace ve vytápění je kritická v obcích Modřec a Březiny, kde není funkční rozvod elektřiny o dostatečné kapacitě a zároveň do obce není zaveden plyn. Ekologický způsob vytápění alespoň některých domů v obci hlásí cca 56% sídel. Naproti tomu zdroje znečištění ovzduší hlásí asi 92 % sídel, což ovšem souvisí s percepcí znečištění ovzduší, protože registrovaných větších zdrojů znečištění ovzduší je pouze 5 (18,5%).

Následující tabulka shrnuje výsledky průzkumů v sídlech (k.ú.) Poličska.

Kvalita ovzduší			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
vytápění	plynovod	52,00	13
	teplovod	0,00	0
	dřevo a zbytky + elektřina	84,00	21
eko vytápění	ano	56,00	14
	ne	44,00	11
silnice I. třídy	počet	16,00	4
	ano	84,00	21
	ne	4,00	1
	je na ní měřeno	20,00	5
	není na ní měřeno	4,00	1
registrovaný zdroje znečištění v obci	ano	92,00	23
	ne	0,00	4
další zdroje znečištění v obci	ano	44,00	11
	ne	8,00	2
stará ekozátěž	ano, potvrzená	4,00	1
	ano, předpokládaná	88,00	22
	ne	32,00	8
vypracování EIA	ano	64,00	16
	ne	52,00	13

4.1.10 Dostupnost a kvalita v oblasti bydlení

V oblasti bydlení je patrný relativně malý rozvoj bytové výstavby ve většině sídel (k.ú.). Ze sledovaného území jen 24% sídel zaznamenalo po roce 1989 významnější bytovou výstavbu. Přestože přes 70% obcí vnímá zájem o bydlení jako vysoký nebo průměrný a připravuje lokality pro bytovou výstavbu, informace o vývoji počtu obyvatel mají spíš zápornou tendenci a v řadě obcí se i rozvíjí brownfields s původní obytnou funkcí (zejména chátrání starých statků). Reálný zájem o bydlení a nová bytová zástavba se tak soustředí do Poličky, ale ani zde není ve srovnání s obdobnými sídly v exponovanějších polohách (např. v zázemí velkých měst) nikterak rozsáhlý. Přestože anebo možná právě proto, že zájem o bydlení ve většině obcí ORP není velký 20% sídel plánuje výstavbu obecních bytů. Vlastní bytový fond si ponechává 68% sídel (k.ú.) v ORP. Problém s neplatiči řeší pak 7 sídel tj. 28%, což je relativně vysoký počet ve srovnání s např. výrazněji lépe exponovanými sídly v ORP Hradec Králové, kde z 151 sídel (k.ú.) jich tento problém má pouze 9 tj. 6%.

Bydlení			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
Nové (po r. 1989) ucelené zóny bydlení	ano	24,00	6
	ne	76,00	19
Zájem o bydlení v obci	vysoký	36,00	9
	průměrný	36,00	9
	malý	24,00	6
	žádný	4,00	1
Připravenost sídla (k.ú.) pro novou bytovou výstavbu - lokality pro bytovou výstavbu	ano	76,00	19
	ne	24,00	6
	zainvestovány	56,00	14
	nezainvestovány	12,00	4
Byty ve vlastnictví sídla (k.ú.)	ano	68,00	17
	ne	20,00	5
Problémy s neplatiči	ano	28,00	7
	ne	64,00	16
Plán na stavbu obecních bytů	ano	20,00	5
	ne	68,00	17

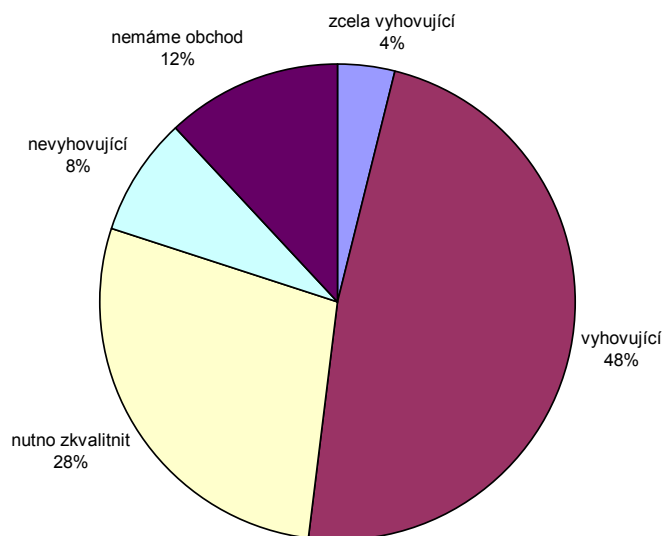
4.1.11 Dostupnost a kvalita občanské vybavenosti

Dostupnost služeb je nově zmiňovaným problémem i v oblasti hodnocení udržitelného rozvoje, a to zejména v sociálním a ekonomickém pilíři udržitelnosti resp. v jejich vzájemné interakci. Hodnotí se zejména dostupnost obchodu se základními potravinami, dále dostupnost základní zdravotní a sociální péče a dostupnost základní resp. mateřské školy.

Z hlediska dostupnosti maloobchodní sítě není žádný obchod ve 3 sídlech (k.ú.) – Střítež u Poličky, Hamry nad Křetínkou a Hlásnice. Většina obcí má obchod se smíšeným zbožím. Větší nákupní možnosti jsou v podstatě pouze v Poličce a částečně v Bystrém u Poličky. S úrovní existující maloobchodní sítě jsou ale sídla (k.ú.) převážně spokojeny. Obdobná situace je i z hlediska existence restaurace či hospody v obci. Její neexistence v 4 sídlech (k.ú.) – Březiny u Poličky, Lezník, Střítež u Poličky a Hlásnice je negativně vnímána, protože s existencí restaurace či hospody je v malých sídlech (k.ú.) svázána i s možností setkávání se obyvatel, pořádání kulturních a společenských akcí apod. Absence komunitního či spolkového života (právě ve vazbě na neexistenci restaurace) byla v těchto sídlech rovněž zmiňována jako problém.

Maloobchod a stravování			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
Druhá skladba obchodů v obci	smíšené zboží	84,00	21
	potraviny	24,00	6
	drogerie	8,00	2
	domácí potřeby	8,00	2
	jiné	12,00	4
	nemáme obchod	12,00	3
Úroveň maloobchodní sítě	zcela vyhovující	4,00	1
	vyhovující	48,00	12
	nutno zkvalitnit	28,00	7
	nevyhovující	8,00	2
	nemáme obchod	12,00	3
Restaurace, hospoda	ano	84,00	21
	ne	16,00	4
	vaří	32,00	8
	nevaří	68,00	13

Úroveň maloobchodní sítě

4.1.11 Školství a sociální péče

Školství a sociální péče			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
Mateřská škola	ano	52,00	14
	ne	44,00	11
Zájem o MŠ vs. její kapacita	zájem převyšuje kapacitu	20,00	5
	zájem a kapacita v rovnováze	24,00	6
	zájem je nižší než kapacita	12,00	3
	zájem je nízký	0,00	0
Vybavenost MŠ	zcela vyhovující	24,00	6
	vyhovující	28,00	7
	nutné zkvalitnění	4,00	1
	nevyhovující	0,00	0
Základní škola	1. stupeň	28,00	8
	1. i 2. stupeň	16,00	4
	ne	52,00	13
Zájem rodičů o umístění dětí v místní ZŠ	všechny místní děti chodí do místní školy	20,00	5
	převážná část dětí...	28,00	7
	hodně dětí jezdí mimo...	0,00	0
Vybavenost ZŠ	zcela vyhovující	12,00	3
	vyhovující	24,00	6
	nutné zkvalitnění	12,00	3
	nevyhovující	0,00	0
Střední škola	ano	4,00	1
	ne	96,00	24
Zdravotní služby	praktický lékař	24,00	6
	Dětský lékař	32,00	8
	Zubní lékař	16,00	4
	Gynekolog	8,00	2
	Lékárna / výdejna	8,00	2
	jiné	4,00	1
	žádné	12,00	3
Sociální služby	Domov důchodců	84,00	21
	Dům s pečovatelskou službou	64,00	16
	Rozvoj obědů	52,00	13
	Pomoc s nákupy a úklidem	4,00	1
	Doprovod na úřady, k lékaři apod.	72,00	18
	Jiné	16,00	4
Úroveň sociálních služeb	zcela vyhovující	0,00	0
	vyhovující	0,00	20
	nutné zkvalitnění	60,00	18
	nevyhovující	32,00	9
Duchovní zařízení	církev	0,00	0
	kostel	0,00	1
	kaple	24,00	6
	modlitebna	32,00	8
	jiné	16,00	4

Jako problém identifikovalo nedostatečnou občanskou vybavenost (zejm. v oblasti zdravotní a sociální péče a dílem i v oblasti obchodu 9 sídel (k.ú.), což byl jeden nečastěji se opakujících problémů. Naproti tomu, ale žádné sídlo (k.ú.) nedefinovalo kvalitu a dostupnost všech typů občanské vybavenosti jako velmi vysokou či vysokou. Obecně lze konstatovat, že kvalitě a dostupnosti občanského vybavení by se v budoucnosti měla věnovat větší péče (i ve vazbě na rozvoj turistiky a cestovního ruchu v území).

Percepce nedostatečné dostupnosti základní OV byla identifikována v následujících sídlech (k.ú.) Bystré u Poličky, Hartmanice u Poličky, Polička (zej. absence nemocnice), Lezník, Střítež u Poličky, Pomezí, Pustá Kamenice, Stašov a Široký Důl.

V budoucnosti se plánují investice do občanské vybavenosti ve 14 sídlech (k.ú.): Oldříš u Poličky, Telecí, Sádek u Poličky, Polička, Květná, Stašov, Jedlová u Poličky, Bystré u Poličky, Hartmanice u Poličky, Svojanov, Starý Svojanov, Předměstí, Trpín a Hlásnice.

4.1.12 Cestovní ruch

Zařízení pro cestovní ruch			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
ubytování	ano	44,00	11
	ne	56,00	14
rekreační objekty	ano	80,00	20
	ne	20,00	5
	pobyt víkendový	0,00	15
	pobyt sezónní	64,00	16
	pobyt celoroční	28,00	7
nabídka pro cestovní ruch	stravování	8,00	2
	ubytování	36,00	9
	koupání, sporty	48,00	12
	památky, muzea, výstavy	56,00	14
	přírodní zajímavosti	36,00	9
	pěkné a zdravé prostředí	68,00	17
	udržované turistické trasy	96,00	24
	udržované cyklotrasy	84,00	21
	udržované lyžařské stopy	64,00	16
	další nabídka	56,00	14
	plánovaná nabídka	20,00	14
zájem ze strany turistů a návštěvníků	vysoký	20,00	13
	průměrný	20,00	5
	malý	52,00	13
	žádný	24,00	6
způsoby propagace	informační středisko	4,00	1
	webové stránky	12,00	3
	propagační materiály	88,00	22
	veletrhy	72,00	18
	jiné	4,00	1
důvody propagace	turistika	0,00	0
	noví investoři	72,00	18
	noví obyvatelé	8,00	2
	jiné	32,00	8

Jednou z příležitostí pro rozvoj regionu ORP je zmiňována atraktivita pro cestovní ruch. Zároveň je ale připomínáno, že v oblasti cestovního ruchu, ale i rekreace není dostatečně vyvinuta příslušná nutná infrastruktura (ve všech jejích oblastech – dopravní, technická i infrastruktura v oblasti občanského vybavení). Obce v ORP neoplývají ale povětšinou památkami většího než místního významu. Výjimkou je samo město Polička a hrad Svojanov. Vysoký zájem o sídlo (k.ú.) z hlediska atraktivity v cestovním ruchu ale přesto hodnotilo 13 sídel (k.ú.). Většinou je zájem o sídlo (k.ú.) v oblasti turistiky a rekreace z důvodu zachovalého přírodního prostředí a s ním spojené sportovní a rekreační aktivity: udržované turistické trasy (nabízí 96,00% sídel), udržované cyklotrasy (84,00% sídel), pěkné a zdravé prostředí (68,00%), udržované lyžařské stopy (64,00%), koupání, sporty (48,00%).

Nabídka pro cestovní ruch

4.1.14 Socioekonomické podmínky

Ekonomická situace obcí			
		% sídel (k.ú.)	Počet sídel (k.ú.)
dotace samostatně	z EU	16,00	4
	ze státního rozpočtu	68,00	17
	z kraje	84,00	21
	Jiné	4,00	1
	Nezískala	0,00	0
dotace s dalšími sídla (k.ú.)mi	z EU	16,00	4
	ze státního rozpočtu	24,00	6
	z kraje	44,00	11
	Jiné	4,00	1
	Nezískala	24,00	6
stav hospodaření sídla (k.ú.)	prostředky pokryjí potřeby sídla (k.ú.)	20,00	5
	zbývají nevelké prostředky	40,00	10
	zbývají velké prostředky	0,00	0
	nevelké dluhy	24,00	6
	značné, reálně splatitelné dluhy	4,00	1
	značné, obtížně splatitelné dluhy	0,00	0
	značné, nesplacitelné dluhy	0,00	0

Ekonomická situace obcí v regionu ORP Poličska odpovídá situaci postzemědělského a postprůmyslového vývoje regionu, který mimo města a suburbanizační zóny postupně stárne a starší občané a důchodci, kteří se do regionu rádi přistěhovávají již nejsou schopni udržet ekonomickou dynamiku sídel (k.ú.) nebo aktivně pomoci obci jinak (zkušeností, znalostí), aby dosáhla na odpovídající finanční zdroje pro rozvoj vnitřní infrastruktury potřebné (např. kanalizace, ČOV, oprava komunikací, plynovod, vodovod).

I přes tento handicap však je nutno konstatovat, že z hlediska úspěšnosti grantových požadavků si region nevede špatně na zdroje ze státního rozpočtu dosáhlo cca 68 % obcí, na dotace z kraje pak 84 % sídel. Na zdroje z EU dosáhlo celkem jen 16 % obcí a to ve spojení s jinými, na zdroje z krajských fondů prakticky dosáhlo cca 84 % obcí. Při srovnání úspěšnosti ve spolupráci s ostatními sídly (k.ú.) získalo jen několik obcí dotaci z EU (4 což je relativně malá úspěšnost) a i v položce jiné dotace je zaznamenáno 1 sídlo. Na vině je pravděpodobně nízká podpora propagace dotačních finančních zdrojů na úrovni EU a ČR v regionu. Motorem regionu v dotační politice se jeví Polička okolí a dokončuje infrastrukturu.

Nově lze konstatovat, že úspěšné jsou zejména Polička, Bystré a Borová, které v krajském měřítku patří mezi lepší obce, zejména při čerpání Evropských financí z Programu péče o ZP, který je pro environmentální investice stěžejní. Region je podle všeho z hlediska financí a čerpání z fondů velmi podhodnocen. Bez posílení kapacity pro čerpání z fondů zřejmě obce včas na finance

nedosáhnou a proto může dojít k tomu, že požadavky EU na odkanalizování obcí a další investice budou nenaplněny, což povede k řadě komplikací.

Z hlediska dostatečnosti finančních prostředků lze konstatovat, že u cca 20 % obcí prostředky postačí na provoz sídla (k.ú.)(!) a 40 % sídel má mírný přebytek prostředků a jen u 24 % obcí je každoročně menší, či větší převis financí do obecních rozpočtů. Navenek stabilní situace obcí může ale svědčit i o neschopnosti nebo nemožnosti obcí financovat vlastní rozvoj a získávat úvěry a další zdroje příjmů na zkvalitnění prostředí a života v obci. Jde tedy spíše o další projev podfinancování regionu, svědčící, že zde chybí developeři projektů.

Porovnání přebytku rozpočtu obcí mezi lety 2007 a 2009

v tis. Kč	2007	2009	trend
Borová u Poličky	9 198,18	7 347,88	↓
Březiny u Poličky	832,40	190,03	↓
Bystré u Poličky	15 301,00	-4 220,85	↓↓↓
Hartmanice u Poličky	1 263,82	845,20	↓
Jedlová u Poličky	6 336,66	321,90	↓↓
Kamenec u Poličky	4 378,00	4 183,62	
Korouhev	3 021,00	5 600,86	↑
Květná	54,58	1 300,95	↑
Nedvězí u Poličky	1 452,20	490,00	↓
Oldříš u Poličky	7 134,70	1 063,20	↓↓
Polička	137 854,30	114 579,60	
Pomezí	4 931,23	3 749,50	↑
Pustá Kamenice	2 389,00	988,89	↓
Pustá Rybná	1 253,50	90,40	↓
Sádek u Poličky	3 914,50	9 116,84	↑↑
Stašov	1 358,98	-4 973,42	↓↓↓
Svojanov	6 470,21	119,16	↓↓
Široký Důl	17 904,59	3 205,33	↓↓↓
Telecí	2 787,30	3 480,36	↑
Trpín	4 017,10	1 660,43	↓

Zdroj: vlastní konstrukce z dat ARIS (MF ČR)

Z uvedeného výsledku grantové politiky obcí a rozpočtových odhadů vyplývá, že region spíše stagnuje a je podfinancován, než že by se jako celek rozvíjel a současně, že nejsou dostatečně čerpány finanční prostředky z EU i z dalších fondů, včetně ČR. V problému lze spatřovat nedostatečnou koordinaci mezi obcemi v mikroregionech (málo společných grantů) a také koordinaci obcí mezi sebou a pravděpodobně nedostatek motivace odpovědných osob k této činnosti. Míra zadluženosti obcí je podle všeho relativně nízká a stejně tak mají obce ještě další potenciál pro rozvoj. Finanční prostředky přerozdělované z daní se zřejmě nedaří racionálněji využít, nebo dokonce reinvestovat a obce je nutno naučit s investicemi (zejména s přebytkem rozpočtu) na svém území hospodařit a zvyšovat tak kvalitu života i prostředí. Finanční přebytky obcí s rostoucí krizí klesají a budou klesat a tak lze očekávat, že investiční možnosti zejména z hlediska úvěrů a dalších prostředků na zlepšení infrastruktury budou stále omezenější, což nevede k povzbudivé bilanci při zlepšení kvality života v obcích regionu.

4.1.15 Politické aspekty rozvoje obcí ORP

Tato část rozboru byla vypracována nově v souvislosti s aktuálními komunálními volbami 2010. Jejím cílem je zpracovat do rozvoru politický aspekt a vyhodnotit jeho vliv na rozvoj území. V níže uvedených tabulkách jsou zpracovány výsledky komunálních voleb z let 2002, 2006 a 2010.

Obecně lze konstatovat, že demokracie na nejnižší, tedy obecní úrovni vypovídá o své úrovni. Poměrně zásadní je účast voličů ve volbách v jednotlivých obvodech obcí, kde lze konstatovat, že účast, až na lokální minima je relativně dobrá většinou mezi 55-70 % účasti, což svědčí velmi jistě o tom, že problémy regionu nejsou občanům cizí a zajímají se o ně. Největší volební pokles účasti byl zaznamenán v Květné, kde účast klesla o 20% a současně kandidovali pouze kandidáti z řad ČSSD. V ostatních obcích byla účast většinou velmi vyrovnaná v jednotlivých letech, s mírným poklesem do současnosti. Zajímavostí je rozložení stran v Poličce, která se díky své velikosti v regionu chová jako skutečné velké město z hlediska rozdělení zastupitelů do politických stran. Na opačné straně spektra jsou obce s pouze jednou kandidátkou za „nezávislé“, kde jsou občané „otroky“ demokracie a nemají prakticky koho volit. (Květná, Telecí, Nedvězí, aj.).

Zastupitelská demokracie v obcích začíná podle klesající účasti mírně pokulhávat, protože není dostatek kandidátů a občané tudíž nemohou ve volbách volit, ale jen potvrzovat mandát těm, kdo jsou ochotni kandidovat. V opačném případě by totiž obci hrozila „nucená správa z ministerstva“ Ukazuje se, že trend koncentrace místní správy do center (POÚ, ORP). Občané relativně ve větším počtu jsou ochotní volit, ale nemají často na vybranou, koho skutečně zvolit. Obecně se daří lépe obcím a městům s uvolněným starostou a s pluralitou stran.

Borová	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	67.34	3	3	9			
2006	66,02	3	3	9			
2010	62,5	3	4	8			

Březiny	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	69.64			7			
2006	63,79			7			
2010	62,81			7			

Bystřé	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	71.17	6	5	2	2		
2006	65,11	6	6		3		
2010	67,84	6	6		3		

Hartmanice u Poličky:	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	73.20		3	6			
2006	68,18		2	7			
2010	51,16			9			

Jedlová u Poličky	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	58.78			8		7	
2006	58,7	5				10	
2010	58,62	3				12	

Kamenec u Poličky	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	71.95		2	3			4
2006	68,56		3	2			4
2010	66,06			6			3

Korouhev	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	67.77		2	7			
2006	58,86			5			4
2010	72,13			9			

Květná	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	53.81			9			
2006	51,06			9			
2010	31,11					9	

Nedvězí u Poličky	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	76,27			7			
2006	73,86			7			
2010	72,07			7			

Oldřiš u Poličky	volební účast %	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2	nezávislí3
2002	-						
2006	71,32	5	5			4	1
2010	67,18	5	5			5	

Polička	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2	Zelení	TOP09	Železný	US DEU
2002	51,36	6	3	2	2	3	2				3
2006	50,44	9	3		2	3		3		1	
2010	50,63	10	3		3	2		2	1		

Pomezí	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	59,23			9			6
2006	55,9			11			4
2010	54,03			11			4

Pustá Kamenice	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2	nezávislí 3
2002	70,45			4			3	
2006	76,06			4			2	1
2010	71,01			7				

Pustá Rybná	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	64,62			7			
2006	64,08			7			
2010	60			7			

Sádek u Poličky	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	69,61		4	5			
2006	71,39		4	5			
2010	62,4		4	5			

Stašov	volební účast %	ODS	KDU-ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	72,96			5			4
2006	71,39		4	5			
2010	62,4			6			3

Svojanov	volební účast %	ODS	KDU- ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	72,01		4	5			
2006	73,27		5	4			
2010	70,81		6	3			

Široký Důl	volební účast %	ODS	KDU- ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	77,24		1	4			2
2006	55,14		1	6			
2010	51,57			7			

Telecí	volební účast %	ODS	KDU- ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	79,50			9			
2006	76,6			9			
2010	64,62			9			

Trpín	volební účast %	ODS	KDU- ČSL	nezávislí	KSČM	ČSSD	nezávislí 2
2002	71,02		2	5			
2006	68,12		2	5			
2010	69,6		3	4			

Zdroj: Vlastní zpracování z dat dostupných na www.volby.cz

4.2 Hlavní témata regionu (problémy k řešení v ÚPD)

Jak již bylo uvedeno výše témata ze SWOT analýzy byla zpracována tzv. hlavní témata regionu.

V roce 2008 bylo identifikováno 11 hlavních témat regionu ORP:

- 1 Vybavenost území dostatečnou a kapacitní technickou infrastrukturou v oblasti vodního hospodářství a odkanalizování území vč. napojení na ČOV
- 2 Kvalita silnic III. třídy a místních komunikací
- 3 Disparita v dostupnosti území hromadnou dopravou
- 4 Dostupnost občanské vybavenosti pro všechny obyvatele regionu
- 5 Zachovalost krajinného rázu
- 6 Nevýhodné podmínky v oblasti zaměstnanost a pracovní příležitosti v regionu vč. vývoje mezd
- 7 Gradient rozvoje turistického ruchu (rozvoj ekoturistiky, agroturistiky apod.)
- 8 Vývoj počtu obyvatel a jejich věková struktura
- 9 Absorpční kapacita regionu v oblasti získávání finančních zdrojů pro rozvoj obcí
- 10 Existence a další vznik brownfields
- 11 Kvalita a kapacita zásobení obcí energiemi

Po aktualizaci dat ÚAP za roky 2008 a 2009 a byly aktualizovány SWOT analýzy, ze kterých vyplynula i potřeba aktualizace hlavních témat regionu. Ze získaných dat a rozborů vyplynulo, že vytipovaná hlavní témata regionu nadále přetrvávají, došlo tedy jen k dílčím úpravám při formulování tématu č. 5 a 8.

- 5 Nedostatečné využití zachovalosti krajinného rázu pro rozvoj regionu (cestovní ruch)
- 8 Věková struktura obyvatelstva regionu

4.3 Vyhodnocení hlavních témat regionu z hlediska udržitelnosti

Hlavní témata regionu byla opět vyhodnocena vazbami mezi pilíři udržitelnosti a stanoven jejich aktuální stav v regionu ORP na škále:

- Výrazně udržitelné (kategorie 1 dle metodiky MMR)
- Mírně udržitelné (kategorie 2 dle metodiky MMR)
- Mírně neudržitelné (kategorie 3 dle metodiky MMR)
- Výrazně neudržitelné (kategorie 4 dle metodiky MMR)

	Vyhodnocení hlavních témat regionu mezi lety 2008 a 2010	Soc x Eko	Soc. x Envi	Envi x Eko	Hodnocení 2008	Soc x Eko	Soc. x Envi	Envi x Eko	Hodnocení 2010
1	Vybavenost území dostatečnou a kapacitní technickou infrastrukturou v oblasti vodního hospodářství a odkanalizování území vč. napojení na ČOV	-2	0	-1	mírně neudržitelné	-2	-1	-2	výrazně neudržitelné
2	Kvalita silnic III. třídy a místních komunikací	-2	-1	-2	výrazně neudržitelné	-2	-1	-2	výrazně neudržitelné
3	Disparita v dostupnosti území hromadnou dopravou	-2	-2	-1	výrazně neudržitelné	-2	-2	-1	výrazně neudržitelné
4	Dostupnost občanské vybavenosti pro všechny obyvatele regionu	-2	0	-1	mírně neudržitelné	-2	-1	-1	silně neudržitelné
5	Zachovalost krajinného rázu / Nedostatečné využití zachovalosti krajinného rázu pro rozvoj regionu (cestovní ruch)	1	2	2	výrazně udržitelné	1	2	2	výrazně udržitelné
6	Nevýhodné podmínky v oblasti zaměstnanost a pracovní příležitosti v regionu vč. vývoje mezd	-2	-1	-1	výrazně neudržitelné	-2	-1	-1	výrazně neudržitelné
7	Gradient rozvoje turistického ruchu (rozvoj ekoturistiky, agroturistiky apod.)	1	-1	-1	mírně neudržitelné	0	-1	-1	mírně neudržitelné
8	Vývoj počtu obyvatel a jejich věková struktura / Věková struktura obyvatelstva regionu	-2	0	-1	mírně neudržitelné	1	0	1	mírně udržitelné
9	Absorpční kapacita regionu v oblasti získávání finančních zdrojů pro rozvoj obcí	2	1	1	mírně udržitelné	-2	-1	-2	výrazně neudržitelné
10	Existence a další vznik brownfields	-1	-1	-1	mírně neudržitelné	-1	-1	-2	mírně neudržitelné
11	Kvalita a kapacita zásobení obcí energiemi	-2	-1	0	mírně neudržitelné	-2	-1	0	mírně neudržitelné

4.4 Celkové vyhodnocení udržitelnosti

Celkově lze konstatovat, že z 11-ti posuzovaných hlavních témat regionu bylo v roce 2008 jen jedno považováno za výrazně udržitelné (zachovalost krajinného rázu tj. stav krajiny a kvalita životního prostředí) a jedno za udržitelné (absorpční kapacita regionu v oblasti získávání finančních zdrojů pro rozvoj obcí). Výrazné udržitelnosti tedy dosahovala pouze kvalita přírodního prostředí a naději na pozitivní vývoj v regionu dávala příležitost na čerpání externích finančních zdrojů, zejm. ze strukturálních fondů EU. Při hodnocení se dvouletým odstupem lze potvrdit udržitelnost zachovalosti krajinného rázu. Je ovšem třeba zároveň vidět, že toto pozitivum není dostatečně využito pro rozvoj regionu zejm. pro cestovní ruch. Naproti tomu globální hospodářská krize zásadním způsobem zasáhla do oblasti získávání finančních zdrojů pro rozvoj obcí. Finanční zdroje se stali výrazně limitovanými, ekonomická situace obcí se výrazně zhoršila a absorpční kapacita obcí pro čerpání finančních zdrojů zásadním způsobem klesla. Jedním z důvodů je i skutečnost, že dostupné finanční prostředky z grantových programů pracují s předpokladem mnohem vyšší míry finančního zapojení obcí, než si mohou obce ORP Polička dovolit nebo s předpokladem stavu území, které je vybaveno dopravní a technickou infrastrukturou, než tomu v obcích skutečně je. Toto téma se tedy přesunulo z oblasti „mírně udržitelné“ do oblasti „výrazně neudržitelné“. Pokud nedojde ke změně „kurzu“ při požadavcích na spolupodílí obcí při čerpání finančních prostředků z dotačních titulů nebo se nenajdou jiné finanční zdroje pro obce, nedá se předpokládat, že by se ekonomická situace v následujícím období mohla výrazněji zlepšit a obce se do čerpání krajských, státních a Evropských fondů měli možnost zapojit.

Všechna ostatní vytipovaná témata regionu vykazovala v roce 2008 neudržitelné tendence, a to ať již v sociálním, tak i ekonomickém pilíři. Výraznou neudržitelnost vykazoval zejména stav v oblasti dopravy, a to ať již kvalita silnic III. třídy a místních komunikací či disparity v dostupnosti území hromadnou dopravou. Bohužel situace se ve sledovaném období prakticky nezměnila. Naopak další „neinvestováním“ do stavu komunikací se jejich stav nadále zhoršil. Významná byla i podinvestovanost území v oblasti technické infrastruktury – nedostatečná vybavenost území dostatečnou a kapacitní technickou infrastrukturou v oblasti vodního hospodářství a odkanalizování území vč. napojení na ČOV a nedostatečná kvalita a kapacita zásobení obcí energiemi. Bohužel ani zde nedošlo k žádnému zásadnějšímu zlepšení.

Mírnou neudržitelnost vykazovala v roce 2008 i témata ve vazbě mezi sociálním a ekonomickým pilířem – nedostatečná dostupnost občanské vybavenosti pro všechny obyvatele regionu (zejm. v oblasti zdravotnických a sociálních služeb) a nevýhodné podmínky v oblasti zaměstnanost a pracovní příležitosti v regionu vč. vývoje mezd. Neudržitelnost těchto témat se

projevila rovnoměrně mezi jednotlivými pilíři UR. Ani zde nedošlo k zásadnějším změnám, pouze s výjimkou stabilizace počtu obyvatelstva v regionu. Nadále by se proto měla sledovat zejména, věková struktura obyvatelstva (nikoli primárně jejich počet, který se jeví aktuálně stabilizovaný.)

Z výše uvedeného hodnocení vyplývá, že **celkově lze území regionu ORP posoudit jako region se zachovalým kvalitním přírodním prostředím** (výraznými pozitivy v environmentální oblasti) **nicméně s nepřehlédnutelným a stupňujícím se sklonem k neudržitelnému vývoji zejm. v oblasti sociální a ekonomické.** Z vyhodnocení vývoje mezi lety 2008 a 2010 je bohužel nezbytné konstatovat, že se pesimistický scénář vývoje k neudržitelnosti skutečně naplňuje. Navrhovaná opatření eliminující neudržitelné tendence v území z roku 2008 (zhoršování dopravní obslužnosti území, stagnace či dokonce zhoršování stavu obsluhy území technickou infrastrukturou, a to jak v oblasti vodního hospodářství, tak i v oblasti zásobování energiemi, zhoršování kvality a dostupnosti služeb atd.) se jeví ještě více nezbytná stejně jako podpora rozvoje pro-udržitelně orientovaných opatření, technik a plánovacích postupů (např. podpora místních podnikatelských aktivit, podpora rozvoje rekreace a cestovního ruchu – ekoturistiky, agroturistiky atd.). V této souvislosti je třeba mít na zřeteli, že principem konceptu trvale udržitelného rozvoje je vyváženost! rozvoje mezi jednotlivými pilíři a pouhé zakonzervování přírodních hodnot v území tuto ideu nemůže naplnit. Neřešením existujících problémů a potřeb regionu dochází ke zhoršování stavu (jak dokumentuje srovnání mezi lety 2008 a 2010).

11 hodnocených témat regionu je na škále udržitelnosti rozvrstveno následovně:

Míra udržitelnosti tématu	2008	2010
Výrazně udržitelné	1	1
Mírně udržitelné	1	1
Mírně neudržitelné	6	3
Výrazně neudržitelné	3	6

5. Limity využití území z hlediska udržitelného rozvoje území a doporučení k nakládání s územím a dalšími neobnovitelnými zdroji v území

5.1 Charakteristika území z pohledu UR

Území regionu je protáhlé od severozápadu k jihovýchodu a nachází se na jihovýchodním okraji Pardubického kraje.

Jedná se o území, kde severně od Poličky jde ještě o výběžek masivu České tabule, který zde představuje ploché sedlo mezi Orlickými horami a Žďárskými vrchy zasahujícími do regionu od jihu. Severně od Poličky rovněž probíhá hlavní Evropské rozvodí, takže biota vodních toků a jejich okolí na severu a jihu regionu je odlišná. V rámci pahorkatiny jde o hřbety, synklinály a brázdy, které se ohýbají směrem k jihu, včetně zaříznutých údolí vodních toků. Na toto území jihovýchodně (okolí Svojanova) navazuje území plošiny, až pahorkatiny hluboce rozeklané příkrými údolí řek, zde Křetínky a jejich přítoků. Na jihu území pak jde o začátek oblasti Žďárských vrchů, kde převažuje klenbovitě vyklenutý povrch s protáhlými vystupujícími hřbety, ale převážně jde o členitou pahorkatinu s častými údolími řek, i více rozevřenými podle toků. Celkově lze území ORP Polička charakterizovat jako nestejně rozložené a různorodé území pahorkatiny s členitými údolími řek.

Z hlediska biogeografického území OPR odpovídá morfologickému členění terénu, tj. je zasazeno na severu do bioregionu 1.39 Svitavského, na jihovýchodě do bioregionu 1.51 Sýkořské a na jihu již území genericky zapadá do okraje území bioregionu 1.65 Žďárského. Všechny bioregiony jsou zde určujícím společným prvkem pro jednotlivé části ORP a přechod mezi nimi. Podle nadmořské výšky jde o území mezofytika s přechodem mezi 3 – 4 – 5 (nejvýše) vegetačním stupněm, v údolích od jihu s panonským vlivem a s absencí teplomilných prvků).

Ve většině území ORP převažuje v krajině je relativně vyvážená kompozice ploch, kde se střídají lesní území s územím hospodářským, orientovaným na okolí Poličky a sever od města. Bývalá orientace na zemědělskou výrobu, je v současnosti opuštěna, šíří se plochy luk a pastvin a vzrůstá péče o les. Lesů pozvolna v oblasti přibývá a charakter krajiny se mění na přírodní. Koeficient stability je na vyšší úrovni a odpovídá krajině harmonické – jde o území průměrně využívané a středně pozměněné. Fakticky patří území ORP Polička do méně pozměněných území s vyšší ekologickou stabilitou, v nichž jsou technické objekty v relativním souladu s dochovanými přírodními strukturami a převažují zde území řazená do krajiny „harmonické“. Krajinářská hodnota území je hodnocena jako zvýšená, tedy biocentra v krajině nejsou izolovaná, návaznost biokoridory mezi nimi existuje nejméně na lokální úrovni a ve vyšším plánu může být ve výhledu realizována.

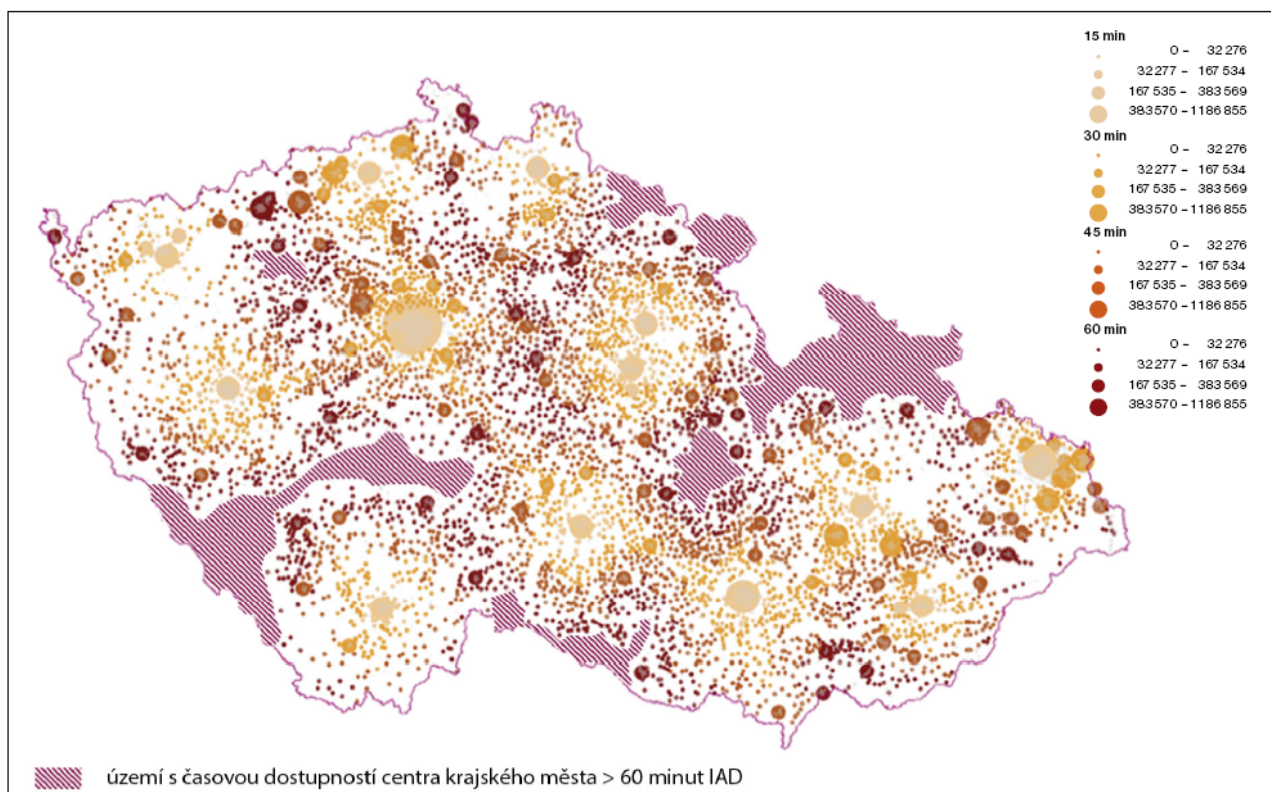
Vzhledem k tomu, že v území převažují lesy, tak lze konstatovat, že si bioregion ponechal značně přírodní charakter a uchován je i krajinný ráz krajiny s mozaikou pastvin, lučin a porostů dřevin. Síť chráněných území regionu je značně doplněná pouze na území CHKO Žďárské vrchy (3 ZCHÚ) a to i po doplnění o soustavu Natura 2000 (1 prvek) a některé prvky krajiny (registrované VKP). V současnosti je očekáváno rozšíření chráněných prvků krajiny o další ZCHÚ a další vlnu území N2000.

5.2 Vybrané limity území z pohledu RURÚ

5.2.1 Dopravní dostupnost

Jak již bylo uvedeno výše výrazným limitem pro rozvoj území ORP Polička je jeho špatná dopravní dostupnost. Území leží mimo současný i plánovaný systém dálnic a rychlostních komunikací. Územím prochází silnice I/34 České Budějovice – Třeboň – Jindřichův Hradec – Jarošov n. Než. - Pelhřimov – Humpolec – Havlíčkův Brod – Pohled – Ždírec – Hlinsko – Polička - Svitavy – Koclířov (I/35).

Dostupnost center krajských měst z obcí ČR

Zdroj: projekt EU INTERREG IIIB CADSES REPUS 2007

Z výše uvedeného kartogramu je viditelné, že území ORP Polička leží v oblasti s časovou dostupností centra krajského města Pardubic 45 – 60 min. resp. větší než 60 min.

Zlepšení stavu dostupnosti regionu ORP v budoucnu nelze očekávat masivnější investicí do nadřazeného dopravního systému. Stěžejní zřejmě bude napojení Poličky na silnici R35 tj. zejm. posílení silnice I/34 v úseku Polička – Svitavy a pak posílení silnice II/360 v úseku Polička – Litomyšl.

Bez větších investičních akcí (které bohužel nejsou v tuto chvíli reálné) by se dal zlepšit i dojezdový čas do Pardubic, a to jednak zlepšením organizace a dopravního značení (případně dílčími úpravami některých silničních úseků) na silnicích II/357 a II/358 v trase (Polička) – Borová – Proseč – Skuteč – Chrudim – (Pardubice).

5.2.3 Ochrana přírody a krajiny

Z komplexního pohledu na ochranu přírody a krajiny lze konstatovat, že vzhledem ke vzdálenosti regionu od centra (Pardubice), tak je zde přírodní prostředí víceméně chráněno v rámci nedostupnosti a neprozkoumanosti regionu svou vlastní identitou a také podfinancováním a dalšími faktory. Obecně v ochraně přírody platí, že nejlépe ochráněná příroda je ta o které se příliš neví. Region ORP Polička toto plně potvrzuje. Jednotlivé prvky ochrany přírody (ZCHÚ) jsou minimální, v západní části dominuje CHKO Žďárské vrchy, ve východní části pak přírodní park Údolí Křiničky. Stávající struktura významných krajinných prvků a ÚSES je velmi silná a kryje potřeby ochrany krajiny, při doplnění o VKP ze zákona dostáváme poměrně slušně založenou regionální síť ekologické stability a ochrany krajiny. Z hlediska legislativní ochrany přírody je území poněkud podhodnoceno, ale platí výše uvedené a mimo CHKO ŽV (uvnitř CHKO se nacházejí 3 ZCHÚ) jsou připraveny k vyhlášení dvě nová zvláště chráněná území v okolí Poličky. Obecně lze konstatovat, že území ORP je paradoxně svou povahou chráněno i dle zákona o lesích a v rámci CHOPAV. Plošná ochrana prvků přírodní krajiny je tedy dostačující a zbývá postupným průzkumem specifikovat další lokality vhodné k soustředěné ochraně přírody na půdorysu ZCHÚ nebo soustavy Natura 2000, který se v regionu nijak rovněž neprosadil (zejména z důvodu neprozkoumanosti). Přírodní krajina je tvořena mozaikou porostů, kde cca 30% rozlohy ORP tvoří lesy a cca 60% zemědělská půda.

K posouzení zásahů do krajinného rázu a zejména z hlediska větrných elektráren je situace lepší mimo jiné i proto, že pro celé území Pardubicka je zpracována studie krajinného rázu, která dostatečně dokáže posoudit, zda je záměr akceptovatelný nebo není. Tato studie v regionu může znamenat, že sporné stavby budou skutečně objektivně posouzeny. Obecně lze konstatovat, že až na některé komplexní záměry nebyly záměry dříve dostatečně posouzeny z hlediska vlivů na ŽP.

K naplnění cílů a účelů ochrany přírody v moderním světle je nutná soustředěná péče o krajinu a povědomí o jejích prvcích a hodnotách, které musí být podpořeno dostatečnou propagací, ať už na úrovni hodnocení vlivů na životní prostředí, ale zejména na poli plošné propagace výsledků průzkumů a stávajících hodnocení krajiny. Je doporučeno vytvoření publikace o regionu, webové stránky v souvislosti s cyklo a ekoturistikou, vytvoření volné naučné stezky nebo lyžařské stezky zajímavými místy regionu, atp.

Infrastruktura pro environmentální poradenství nebo jiné envi služby nebyly v dostatečné míře doposud posouzeny ze strany dalších investic a region je z hlediska investic podhodnocený.

5.2.4 Technická infrastruktura

5.2.4.1 Zásobování vodou

S ohledem na skutečnost, že se řešené území ORP nachází na hlavním evropském rozvodí (Dunaj, ČM – Labe, SM) a je zároveň územím pramenným, tak je nutno konstatovat, že péči o vodní zdroje není zatím věnována větší pozornost. V současné realitě klimatické změny (zimní přísušky, větší výkyvy ve srážkovém normálu) je nutno uvažovat o systémy většího zdržení vody v krajině a to zejména v pramenných oblastech, pozitivně by k tomuto trendu mělo přispět do budoucna několik okolností – jednak budování menších místních nádrží na horních tocích potoků, demeliorace (revitalizace) systému toků, kde je to možné, vytvoření vsakovacích ploch pro srážkové vody a vytvoření koncepce pro snížení odtoku vody z krajiny prostřednictvím budování mozaikových ploch zeleně (lesa, pastvin, mokřadů a luk) v pramenných oblastech toků v okolí rozvodí i jinde, kde je to možné. Podle posledních propočtů je oblast dostatečně zásobena pitnou vodou a zdroje jsou dimenzovány na další růst v počtu obyvatel, který se ovšem zatím nekoná. Vodní zdroje, a to zejména podzemní, jsou v současnosti doplněny oživením některých nádrží a zejména automatickým doplněním podzemních horizontů o nové srážkové vody (v posledních letech byly trvale přísušky), kromě roku 2010, který je vysoko nad normálem běžných srážkových průměrů.

Ochrana vodních zdrojů by měla být koncentrována na zajištění odběrů vod a případně i na dostavbu vodovodů do vybraných částí regionu s nedostatečným zásobováním vodou. Ve vybraných obcích v pramenných oblastech nebo s nedostatkem vody by měly být učiněna opatření na zadržení a recyklaci srážkové i odpadní vody a měla by zde být bezpodmínečně vytvořena kanalizační síť, napojená na dostatečnou ČOV, kde to není možné, tak je nutno realizovat diferencovaný způsob čištění odpadních vod. V rámci udržitelnosti regionu je tedy nutno zvrátit negativní trend stále se zvyšujících odtoků vody v povodí místních toků (dle ročenky ČHMI). V materiálu Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje (kde je odlišně od kartogramu

specifikováno, že obec Modřec má funkční vodovod) je specifikováno která obec a která sídla budou napojena na vybrané vodovodní řady v rámci celého ORP Polička, počítáno je prakticky se všemi obcemi.

5.2.4.2 Odkanalizování

V odkanalizování jsou v regionu značné mezery, protože odkanalizováno je pouze cca 10% území regionu a to jsou jen 3 obce, plánované vytvoření kanalizační sítě má zatím 8 dalších sídel, což ovšem není dostačující a vzhledem k dikci předchozí kapitoly uvádíme, že je nutné v pramenné oblasti odkanalizovat na hlavním Evropském rozvodí celé území v daleko větší míře a zvolit k tomu i různé způsoby čištění odpadních vod (ČOV pro menší sídelní útvary, tlakové kanalizace, domácí ČOV, využití výhod terénní konfigurace, atp. Kanalizace území souvisí samozřejmě i se vzrůstající spotřebou vody na mytí a se zvyšující se nárazovostí produkce odpadních vod, která se projevuje zejména v menších sídlech, kdy ve špičkách nestačí kapacita obecních stávajících usazovacích a přečišťovacích nádržek a situaci nelze řešit ani kořenovými ČOV (vzhledem k nárazovosti produkce a zároveň změně složení odpadních vod je jejich účinnost nízká).

V rámci regionu je nutné do budoucna přivést větší investice do kanalizací i do revitalizace menších toků v regionu a zajistit zapojení více obcí v okruhu evropského rozvodí do kanalizační sítě. Situaci by měl napomoci Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje, ale je zde uvedeno, že ve výhledu je spíše počítáno s propojováním kanalizačních sítí postupně do centrálních ČOV, které je nutno pro spádové obce nově vybudovat, generel počítá s budováním kanalizací prakticky u všech obcí (podle prostředků MŽP) do roku 2020. Jaká bude realita prokáže vývoj již do dvou let. Investice do kanalizace v obcích budou zřejmě dále žádány z OPŽP a budou směřovány do kanalizace v obcích Borová, Polička, Pustá Kamenice, Pomezí. Krize a nedostatek finančních prostředků na úvěr mohou způsobit nedostatečné čištění odpadních vod a podfinancování v celém regionu.

5.2.4.3 Zásobování energiemi

V zásobování energiemi je velmi složitá situace, protože plyn jako relativně čisté vytápění nemá doposud zavedeno 8 sídel v regionu, což ovšem neznamená, že v následujícím období nemůže dojít k posunu, na druhou stranu je nutno podotknout, že do některých obcí zavádět plyn je jednak finančně náročné a jednak tam není dostatek odběratelů. Řešením by z hlediska těchto vybraných obcí byla orientace na některý ze způsobů alternativního vytápění regionu, např. biomasou, geotermální energií. Tragické v regionu ovšem je nedostatečné zásobování elektrickou energií,

jednak z důvodu silných větrných a sněhových kalamit na ČM Vysočině a jednak z důvodu nevyhovujících rozvodů a transformátorů, na tuto skutečnost si stěžovaly tři odlehlejší obce v regionu (Modřec, Telecí a Březiny). V případě přerušování dodávek energie do obcí, které způsobuje omezení činností i podnikání, by bylo vhodné posílení sítí a případně i zavedení kabelového vedení elektrické energie v exponovaných místech a samozřejmě přizpůsobení transformátorů a sítě jako takové. Obecně je nutno místní sítě produktovodů posílit a revidovat jejich tahy.

Dochází k rozšíření úsporných – zateplovacích technologií na školních budovách s použitím peněz ze OPŽP, obecně ale dochází jako i jinde v ČR k rozvoji fotovoltaických elektráren a větrných elektráren, jen z důvodů finanční krize tyto zdroje energie zatím nejsou v okolí Poličky více akcentovány a plně upotřebeny. Technologie OZE ve školách nejsou zatím dostatečně vyvinuty. Limitem je samozřejmě insolace svahů, větrné proudění a klima.

5.2.5 Sociálně ekonomické limity

Socioekonomické limity regionu jsou dány jeho dopravním a průmyslovým rozvojem, který ovšem v současnosti není nejpríznivější. Region je, zejména v zimním období špatně přístupný, není dobře zásobován a vybaven infrastrukturou, kromě centrálního města – Polička. Základem výroby a produkce v regionu je Masokombinát Polička, Poličské strojírny a řada menších zemědělských a dřevařských firem, které, stejně jako masokombinát budou mít problémy s nastávající finanční krizí a odbytem. Nepříznivý vývoj v regionu kromě morfologických podmínek podtrhuje i únik mozků do větších měst, migrace mládeže do větších měst a naopak migrace starších osob důchodového věku do regionu. Z hlediska investic do infrastruktury regionu je jen málo nadějí, že by se situace v následujícím období zlepšovala a přinesla změny, přitom region je jednoznačně podinvestován. Drobní řemeslníci i agroturistika a softturistika mohou mírně zlepšit stav a vybavení regionu, ale nepřinesou samy o sobě větší ekonomický nebo investiční efekt. Region se nachází mimo hlavní komunikační trasy a doprava přes něj je v zimním období velmi složitá. Výrazným limitem je demografický vývoj regionu i jeho podinvestování, obojí lze odstranit jen radikálním zásahem krajského úřadu (např. otevření detašovaného pracoviště VŠ, otevření specializovaných vzdělávacích oborů, zajištění dostupného bydlení, rozvoj kultury ve městech ORP, atp.). Investice do regionu pak vyžadují speciálně zaměřenou organizaci, která by grantovou politikou (vstupováním do řízení a pomocí v grantování jiným organizacím a obcím) sledovala rozvojové cíle ORP.

Se stoupající nezaměstnaností stoupá i závislost na dávkách a lidé jsou ochotni investovat do programu Zelená úsporám a dalších podpůrných opatření.

5.2.6 Investiční záměry

Obecně je třeba konstatovat, že v území se nechystá žádný významnější záměr.

Z hlediska připravovaných nových investičních záměrů v daném území se zde vyskytují pouze dílčí rozvojové záměry v jednotlivých obcích. Důležité pro realizaci jsou záměry v oblasti doplnění chybějící technické infrastruktury (vybudování-rekonstrukce kanalizace s ČOV, či její posílení, zejm. v oblasti zásobování elektrickou energií). Dále rozvojové záměry v oblasti rozvoje funkce bydlení a ploch pro podnikání (příprava rozvojových lokalit často vč. jejich zainvestování ze strany obce). Obce dále připravují investiční záměry v oblasti rozvoje občanské vybavenosti (rekonstrukce škol, rekonstrukce obecního úřadu, rekonstrukce domu s pečovatelskou službou či rekonstrukce kulturního domu). Připravované jsou i drobné investice v oblasti dopravy (dobudování a opravy chodníků, opravy místních komunikací či výstavba zastávek HD).

Záměry v území se orientují na dvě větší stavby, a to je obchvat Poličky a vedení vvn 110 kV nadzemní v trase podle silnice I/34 Polička – Hlinsko. Dalšími záměry jsou záměr na FVE u Poličky a Borové a VE u Jedlové. Dále už jde jen spíše o drobné investice a rozvoj infrastruktury a to zejména kanalizací a vodovodů. Na další záměry včetně cyklostezek v regionu nejsou zatím dostatečné prostředky.

5.2.7 Závěr

V závěrečném shrnutí jen malý pohled do mapy limitů území ORP Polička. Zásadními a rozhodujícími vlivy a limity v území jsou následující prvky uvedené v mapě :

- členitá geomorfologická struktura spojená s nadmořskou výškou;
- nedostatečná vybavenost kvalitně zajištěnými komunikacemi po celý rok;
- nedostatečné energetické sítě a rozvody energií v regionu, včetně nedostatečného využívání zdrojů energie (OZE);
- dostatečný přístup k srážkami doplněným zdrojům podzemní vody do dalšího období a zejména pak na druhou stranu nezajištěné odkanalizování obcí a napojení na ČOV u obcí;
- nedostatečné využívání grantových a dotačních možností v kombinaci s nároky na rekonstrukci sítí a infrastruktury v regionu; nedostatečné krytí případných úvěrů na činnost obcí ke zlepšování prostředí, včetně sítí;

- limitem je i výrazná a zachovalá přírodní struktura regionu, která uvolňuje jen málo prostoru pro rozvoj dalšího průmyslu nebo jiných činností, přestože by jej bylo možno v regionu tradičně najít a využít pro rozvoj;
- velmi omezené využívání eko a soft turistiky v rámci regionu jako dodatečného na další činnost zdroje financí (CHKO, PřP);
- ve využívání existujících zdrojů nerostných surovin jako zásadní výhody regionu (CHLÚ a LÚ);
- limitem je samozřejmě i vodohospodářská situace v regionu, která vyžaduje zvláštní pozornost při zadržení vody v krajině (CHOPAV, atp.) zejména v lesích a také při větších srážkách, proto jsou budovány suché poldery a další struktury

Limity území jsou mimo jiné dány charakteristikami vnesenými také v příslušné mapě území a lze konstatovat, že jde o limity rozvoj značně omezující a podvazující. Největším limitem území je jeho poloha v relativně vysokém pahorkatinném terénu s členitými zaříznutými údolními toků jižně od Poličky a plochou pahorkatinou severně od Poličky. Území je náchylné k nedostatku energetických zdrojů, protože nikdo příliš nepodporuje další rozvoj infrastruktury a energetiky, nebo společné žádosti obcí do OPŽP nebo SFŽP.

6. Indikátory udržitelného rozvoje a neudržitelnosti (mezních limitů) pro rozvoj území ORP Polička

V rámci kapitoly 4 jsme na základě SWOT analýzy vymezili hlavní témata regionu ORP a vyhodnotili je z pohledu udržitelnosti. Celkově jsme vyhodnotili území regionu ORP jako region se zachovalým kvalitním přírodním prostředím nicméně s nepřehlédnutelným sklonem k neudržitelnému vývoji zejm. v oblasti sociální a ekonomické. Z vyhodnocení vývoje mezi lety 2008 a 2010 je bohužel nezbytné konstatovat, že se pesimistický scénář vývoje k neudržitelnosti skutečně naplňuje. Neoddiskutovatelný podíl na tom jistě má globální hospodářská krize, která v periferním regionu ORP Polička zasáhla o to více, že zakonzervovala nebo ještě zhoršila již tak nedobrá stav. Zhoršily se možnosti zaměstnanosti místního obyvatelstva a jejich příjmů, zhoršila se ekonomická situace obcí. Špatná dopravní dostupnost území nebyla z důvodu nedostatku finančních prostředků řešena. Zhoršil se již tak špatný stav komunikací III. třídy a místních komunikací, zhoršila se dostupnost některých služeb a celkově poklesl objem cestovního ruchu. Zhoršené ekonomické podmínky vedli k nemožnosti řešení existujících brownfields a vzniku dalších.

Z tohoto úhlu pohledu je třeba konstatovat, že nebyla a v mnoha případech ani nemohla být provedena opatření eliminující neudržitelné tendence v území. Nebyla ani realizována žádná významnější pro-udržitelně orientovaných opatření, technik a plánovacích postupů. Jedním z důvodů je i skutečnost, že absorpční kapacita regionu je nízká i z toho důvodu, že dostupné finanční prostředky z grantových programů pracují s předpokladem mnohem vyšší míry finančního zapojení obcí, než si mohou obce ORP Polička dovolit nebo s předpokladem stavu území, které je vybaveno dopravní a technickou infrastrukturou, než tomu v obcích skutečně je.

Proto, aby bylo možné vyhodnocovat nejen rozvoj území K nebo OD udržitelnosti, ale aby bylo možné vyhodnocovat i dopady plánovacích postupů a dalších opatření veřejné správy a samosprávy v území, slouží v praxi indikátory (ukazatele) udržitelného rozvoje resp. udržitelnosti. V případě ORP Polička mohou být o to významnější, že mohou odhalit větší disproporce v území, než si jsou schopni a ochotni připustit tvůrci grantových programů (zejm. krajských a celostátních).

V současné době na úrovni ORP žádné indikátory sledovány nejsou. Žádná z obcí v ORP dle dostupných informací nesleduje indikátory udržitelného rozvoje. Indikátory navržené v ÚAP/RURÚ 2008 rovněž nebyly datově naplněny. Z tohoto důvodu je zde navržená datová sada zopakována.

Pro definovaná „hlavní témata“ regionu proto byly navrženy specifické indikátory, které by do budoucna měly sledovat vývoj regionu ORP K nebo OD udržitelného rozvoje.

Pro jednotlivá hlavní témata byly definovány následující indikátory – viz tabulka.

Hlavní témata regionu	Indikátor
Vybavenost území dostatečnou a kapacitní technickou infrastrukturou v oblasti vodního hospodářství a odkanalizování území vč. napojení na ČOV	1.1 Počet obyvatel / domů napojených na veřejný vodovod
	1.2 Počet obyvatel / domů napojených na kanalizaci s ČOV
Kvalita silnic III. třídy a místních komunikací	2.1 Roční míra investic na opravy a budování silnic III. třídy a místních komunikací v regionu
	2.2 Počet kilometrů a dnů v roce kdy jsou komunikace nesjízdné (např. zimní údržba)
	2.3 Dojezdový čas IAD do Poličky z jednotlivých obcí
Disparita v dostupnosti území hromadnou dopravou	3.1 Dojezdový čas HD do Poličky a do Pardubic z jednotlivých obcí
	3.2 Dopravní obslužnost HD (četnost spojů)
Dostupnost občanské vybavenosti pro všechny obyvatele regionu	4.1 Dostupnost obchodu se základními potřebami
	4.2 Dostupnost základní zdravotní péče
	4.3 Dostupnost základního školství
Nedostatečné využití zachovalosti krajinného rázu pro rozvoj regionu (cestovní ruch)	5.1 Spokojenost obyvatel s kvalitou ŽP
	5.2 Pozitivní vývoj koeficientu ekologické stability
	5.3 Rozsah ploch chráněných částí přírody a způsob jejich ochrany
Nevýhodné podmínky v oblasti zaměstnanost a pracovní příležitosti v regionu vč. vývoje mezd	6.1 Průměrná měsíční mzda v ORP ve srovnání s celorepublikovým průměrem
	6.2 Počet registrovaných nezaměstnaných
	6.3 Počet zaměstnaných matek
Gradient rozvoje turistického ruchu (rozvoj ekoturistiky, agroturistiky apod.)	7.1 Rozsah značených pěších tras (vč. naučných stezek) a cyklotras
	7.2 Počet hostinských lůžek a cena za noc
	7.3 Počet zařízení (statků) nabízejících agroturistické a ekoagroturistické služby
Věková struktura obyvatelstva	8.1 Saldo přirozené a mechanické migrace
	8.2 Věková a vzdělanostní struktura obyvatel
Absorpční kapacita regionu v oblasti získávání finančních zdrojů pro rozvoj obcí	9.1 Objem získaných finančních zdrojů (EU a další)
	9.2 Míra investiční aktivity obcí
Existence a další vznik brownfields	10.1 Využití území – podíl urbanizovaných a neurbanizovaných ploch – podíl ploch brownfields v rámci urbanizovaných ploch
	10.2 Počet zrevitalizovaných brownfields vs. nárůst zpevněných a zastavěných ploch
Kvalita a kapacita zásobení obcí energiemi	11.1 Počet obyvatel / domů napojených na plynovod
	11.2. Počet výpadků na elektrické síti za rok

Ke každému indikátoru byla stanovena měrná jednotka, zdroj odkud lze sledovaný údaj získat a frekvence s jakou by měl být údaj sledován.

Při stanovování indikátorů jsme vycházeli ze snahy využít existující datové zdroje – Český statistický úřad, ČHMI, CENIA, ČGS, či další dostupné databáze. Jen tam, kde neexistuje adekvátní veřejný zdroj informace jsme navrhli, aby indikátor byl sledován přímo úřadem územního plánování.

Frekvenci měření jsme směřovali k dvouletému intervalu – ve vazbě na aktualizace územně analytických podkladů a vyhodnocování rozboru udržitelného rozvoje území (ve smyslu platné legislativy). Jen několik málo indikátorů by mělo být sledováno každoročně. Jsou to ty indikátory, kde se situace může měnit velice dynamicky a kde jsou data dostupná z existujících databází sledovaných veřejnou správou (měření hluku, nezaměstnanost, počty přenocujících v rámci turistického ruchu).

Hlavní témata regionu	Indikátor	Jednotka	Zdroj	Frekvence měření
Vybavenost území dostatečnou a kapacitní technickou infrastrukturou v oblasti vodního hospodářství a odkanalizování území vč. napojení na ČOV	1.1 Počet obyvatel / domů napojených na veřejný vodovod	počet osob / domů	ČSÚ	2 roky
	1.2 Počet obyvatel / domů napojených na kanalizaci	počet osob / domů	ČSÚ	2 roky
Kvalita silnic III. třídy a místních komunikací	2.1 Roční míra investic na opravy a budování silnic III. třídy a místních komunikací v regionu	tis. Kč	roční vyúčtování Pardubický kraj	ročně
	2.2 Počet kilometrů a dnů v roce kdy jsou komunikace nesjízdné (např. zimní údržba)	počet dnů a km	SÚS	ročně
	2.3 Dojezdový čas IAD do Poličky z jednotlivých obcí	izochrony v časových intervalech 20,40 a 60 min.	Výpočet - úřad územního plánování	2 roky
Disparita v dostupnosti území hromadnou dopravou	3.1 Dojezdový čas HD do Poličky a do Pardubic z jednotlivých obcí	izochrony v časových intervalech 20,40 a 60 min.	Výpočet - úřad územního plánování	2 roky
	3.2 Dopravní obslužnost HD (četnost spojů)	počet spojů/den	výpočet obcí / úřadu územního plánování	2 roky

Dostupnost občanské vybavenosti pro všechny obyvatele regionu	4.1 Dostupnost obchodu se základními potřebami	počet osob s dostupností	ČSÚ / vlastní měření	2 roky
	4.2 Dostupnost základní zdravotní péče	počet osob s dostupností	ČSÚ / vlastní měření	2 roky
	4.3 Dostupnost základního školství	počet osob s dostupností	ČSÚ / vlastní měření	2 roky
Nedostatečné využití zachovalosti krajinného rázu pro rozvoj regionu (cestovní ruch)	5.1 Spokojenost obyvatel s kvalitou ŽP	podíl spokojených	Výpočet - úřad územního plánování (indikátor A1 ECI)	2 roky
	5.2 Pozitivní vývoj koeficientu ekologické stability	koeficient ES	ČSÚ	ročně
	5.3 Rozsah ploch chráněných částí přírody a způsob jejich ochrany	ha	AOPK, úřad územního plánování	2 roky
Nevýhodné podmínky v oblasti zaměstnanost a pracovní příležitosti v regionu vč. vývoje mezd	6.1 Průměrná měsíční mzda v ORP ve srovnání s celorepublikovým průměrem	% rozdíl mezi průměrnou mzdou v regionu a celorepublikovým průměrem	Úřad práce	ročně
	6.2 Počet registrovaných nezaměstnaných	saldo počtu osob	Úřad práce	ročně
	6.3 Počet zaměstnaných matek	saldo počtu osob	ČSSZ	ročně
Gradient rozvoje turistického ruchu (rozvoj ekoturistiky, agroturistiky apod.)	7.1 Rozsah značených pěších tras (vč. naučných stezek) a cyklotras	saldo (přírůstek km)	KČT, úřad územního plánování	ročně
	7.2 Počet hostinských lůžek a cena za noc	počet lůžek a jejich průměrná cena	ČSÚ	ročně
	7.3 Počet zařízení (statků) nabízejících agroturistické a ekoagroturistické služby	počet zařízení	Centrála cestovního ruchu	2 roky
Věková struktura obyvatelstva	8.1 Saldo přirozené a mechanické migrace	migrační saldo	ČSÚ	ročně
	8.2 Věková a vzdělanostní struktura obyvatel	saldo osob v jednotlivých kategoriích	ČSÚ	ročně
Absorpční kapacita regionu v oblasti získávání finančních zdrojů pro rozvoj obcí	9.1 Objem získaných finančních zdrojů (EU a další)	tis. Kč	rozpočty obcí a přijímajících organizací	ročně
	9.2 Míra investiční aktivity obcí	tis. Kč	rozpočty obcí	Ročně

Existence a další vznik brownfields	10.1 Využití území – podíl urbanizovaných a neurbanizovaných ploch – podíl ploch brownfields v rámci urbanizovaných ploch	podíl ploch	Výpočet - úřad územního plánování (indikátor B9 ECI)	2 roky
	10.2 Počet zrevitalizovaných brownfields vs. nárůst zpevněných a zastavěných ploch	ha	Výpočet - úřad územního plánování , CORINE BIOTOPS REGISTER	2 roky
Kvalita a kapacita zásobení obcí energiemi	11.1 Počet obyvatel / domů napojených na plynovod	počet osob / domů	ČSÚ	2 roky
	11.2. Počet výpadků na elektrické síti za rok	počet výpadků	ČEZ	ročně

Vzhledem k tomu, že smyslem indikátorů udržitelného rozvoje je sledování vývoje území v čase je třeba založit časovou řadu indikátorové sady a v pravidelných časových intervalech je měřit a vyhodnocovat. Jen na základě reálných dat a sledování jejich vývoje bude možné navrhovat reálné a realistické územně plánovací dokumentace a koordinovat činnosti v území a jeho využití ve smyslu udržitelného rozvoje tak, jak to ukládá Stavební zákon.